

**Gmina
Dobroń**

**DIAGNOZA
POTRZEB I POTENCJAŁU
SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ
W ZAKRESIE USŁUG
SPOŁECZNYCH
W GMINIE DOBRON**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

METODOLOGIA
DIAGNOZY

ANALIZA DESK
RESEARCH

BADANIA
SONDAŻOWE

WNIOSKI I
REKOMENTACJE

WPROWADZENIE

Centra usług społecznych (CUS) są nową jednostką organizacyjną gminy i nową instytucją lokalnej polityki społecznej, która ma służyć rozwojowi i integracji usług społecznych organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym. CUS-y docelowo mają być punktami, w których nastąpi pełna koordynacja usług społecznych w jednym miejscu, z myślą o wszystkich zainteresowanych mieszkańcach gminy. Centra usług społecznych będą także pełniły rolę źródła kompletnych informacji o usługach społecznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. *o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych*, usługi społeczne oznaczają działania podejmowane przez gminę, świadczone w formie niematerialnej w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Usługi społeczne obejmują działania z zakresu: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji publicznej, przeciwdziałania bezrobociu, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa, ochrony środowiska, reintegracji zawodowej i społecznej.

Centra Usług Społecznych są odpowiedzią na potrzeby społeczeństwa w zakresie dostępu do kompleksowych usług społecznych. Zwiększające się zapotrzebowanie na te usługi jest nowym wyzwaniem cywilizacyjnym związanym z wydłużaniem się życia ludzkiego, przemianami stylów życia i wzorów funkcjonowania rodziny. Głównym celem strategicznym CUS jest integracja, rozwój i poszerzanie dostępności usług społecznych.

Centra Usług Społecznych są nie tylko placówkami pomocy społecznej, a pełnią także rolę koordynatorów lokalnych systemów usługowych.

W odpowiedzi na możliwość wprowadzenia zmian w zakresie prowadzenia polityki społecznej, Gmina Dobroń rozważa przystąpienie do realizacji projektu,

którego celem było utworzenie Centrum Usług Społecznych w Gminie Dobroń, a co za tym idzie zwiększenie dostępu do kompleksowej oferty usług społecznych.

Jednym z zadań realizowanych przez centrum usług społecznych jest przeprowadzenie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych (art. 21 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych). Diagnoza dostarcza władzom gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych oraz danych o potencjale usługowym środowiska lokalnego. Jednym z kluczowych efektów przeprowadzonej diagnozy jest stworzenie i rozwój bazy informacji o dostępnych na obszarze działania centrum usługach społecznych. Trafna, rzetelna i użyteczna diagnoza potrzeb i potencjału powinna spełniać kilka podstawowych warunków:

- ✓ wieloaspektowość – powinna uwzględniać różnorodne uwarunkowania i przejawy kondycji społeczności lokalnej, dostarczać wiedzę na temat potrzeb społecznych, jak i zakresu oferowanych usług społecznych;
- ✓ kompleksowość – powinna uwzględniać szeroki zakres działań usługowych organizowanych przez gminę;
- ✓ zróżnicowanie metod badawczych – powinna łączyć metody i techniki badawcze;
- ✓ partycypacja – powinna zapewniać uczestnictwo i wpływ społeczności na przebieg i rezultaty procesu;
- ✓ praktyczność – powinna dostarczać władzom gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych.

Niniejszy raport jest efektem przeprowadzonej Diagnozy potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Dobroń w okresie od czerwca 2025 do września 2025 roku.

Przeprowadzona diagnoza stanowi podstawę do zaplanowania kompleksowych działań i zapewnienia wysokiej jakości usług w planowanym do utworzenia w Gminie Dobroń Centrum Usług Społecznych. Niniejsza diagnoza będzie narzędziem dla władz gminy i innych podmiotów lokalnych, działających na rzecz zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców i skutecznego rozwiązywania problemów społecznych. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania

następujących kwestii będących jednocześnie celami szczegółowymi przeprowadzonej diagnozy:

- ✓ wskazanie i określenie uwarunkowań i możliwości społeczności lokalnej,
- ✓ ukazanie potrzeb w zakresie usług społecznych,
- ✓ rozpoznanie zasobów i potencjału do poszerzania oferty usług społecznych w Gminie Dobroń.

Reasumując diagnoza ma spełnić kilka istotnych zadań:

- ✓ stanowi zbiór wiedzy na temat najistotniejszych potrzeb mieszkańców;
- ✓ wskazuje i opisuje potencjał i zasoby mieszkańców jak i lokalnych instytucji i organizacji;
- ✓ określa sposoby zapewnienia wysokiej jakości usług;
- ✓ wskazuje metody rozwiązywania zidentyfikowanych problemów;
- ✓ określa obszary zaangażowania różnych grup mieszkańców w procesie rozwiązywania wspólnych problemów
- ✓ zawiera rekomendacje dotyczące zasad współpracy między podmiotami publicznymi, społecznymi i komercyjnymi

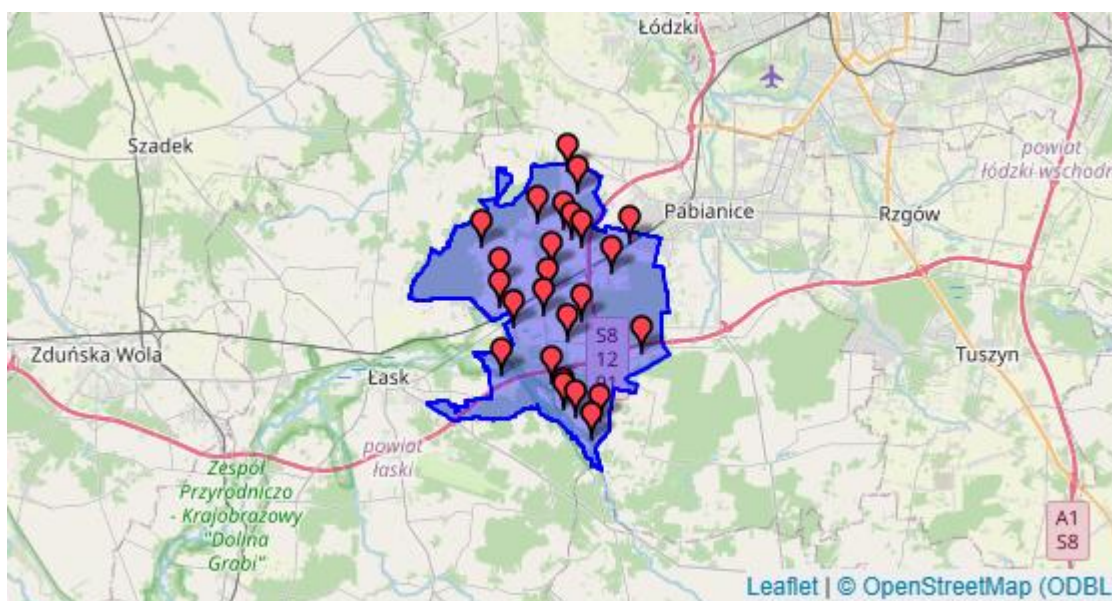
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY DOBRÓŃ

Gmina Dobroń położona jest w województwie łódzkim, powiecie pabianickim. W obrębie województwa od zachodu i południa graniczy z powiatem łaskim, zaś od wschodu i północy z gminami Pabianice i Dłutów. Gmina podzielona jest na 18 sołectw, w skład których wchodzi 27 wsi¹.

Są to: Barycz, Chechło Pierwsze, Chechło Drugie, Dobroń Duży, Dobroń Mały, Dobroń Poduchowny, Ldzań, Markówka, Mogilno Duże, Mogilno Małe, Morgi, Orpelów, Poleszyn, Przygoń, Róża, Wincentów, Wymysłów, Zakrzewki

¹ <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-dobron/informacje-ogolne>

Rys. 1 Gmina Dobroń- wsie leżące na terenie gminy

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Dobroń

Gmina Dobroń ma 8 136 mieszkańców, z czego 50,9% stanowią kobiety, a 49,1% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców wzrosła o 23,1%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,7 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Dobroń zawarli w 2023 roku 14 małżeństw, co odpowiada 1,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 26,2% mieszkańców gminy Dobroń jest stanu wolnego, 52,3% żyje w małżeństwie, 9,8% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,5% to wdowy/wdowcy. Gmina Dobroń ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -32. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,95 na 1000 mieszkańców gminy Dobroń. W 2023 roku urodziło się 53 dzieci, w tym 52,8% dziewczynek i 47,2% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 330 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,53 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2023 roku 28,2% zgonów w gminie Dobroń spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 23,9% zgonów w gminie Dobroń były

nowotwory, a 8,7% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Dobroń przypada 10.49 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa łódzkiego oraz nieznacznie mniej od wartości średniej dla kraju. W 2023 roku zarejestrowano 140 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 65 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Dobroń 75. W tym samym roku o osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano o wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0. 59,4% mieszkańców gminy Dobroń jest w wieku produkcyjnym, 19,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym².

METODOLOGIA DIAGNOZY

W kontekście teoretycznym diagnoza potrzeb i potencjału społeczności w zakresie usług społecznych w Gminie Dobroń zakładała powiązanie problematyki konstruowania oferty usług społecznych z zagadnieniami:

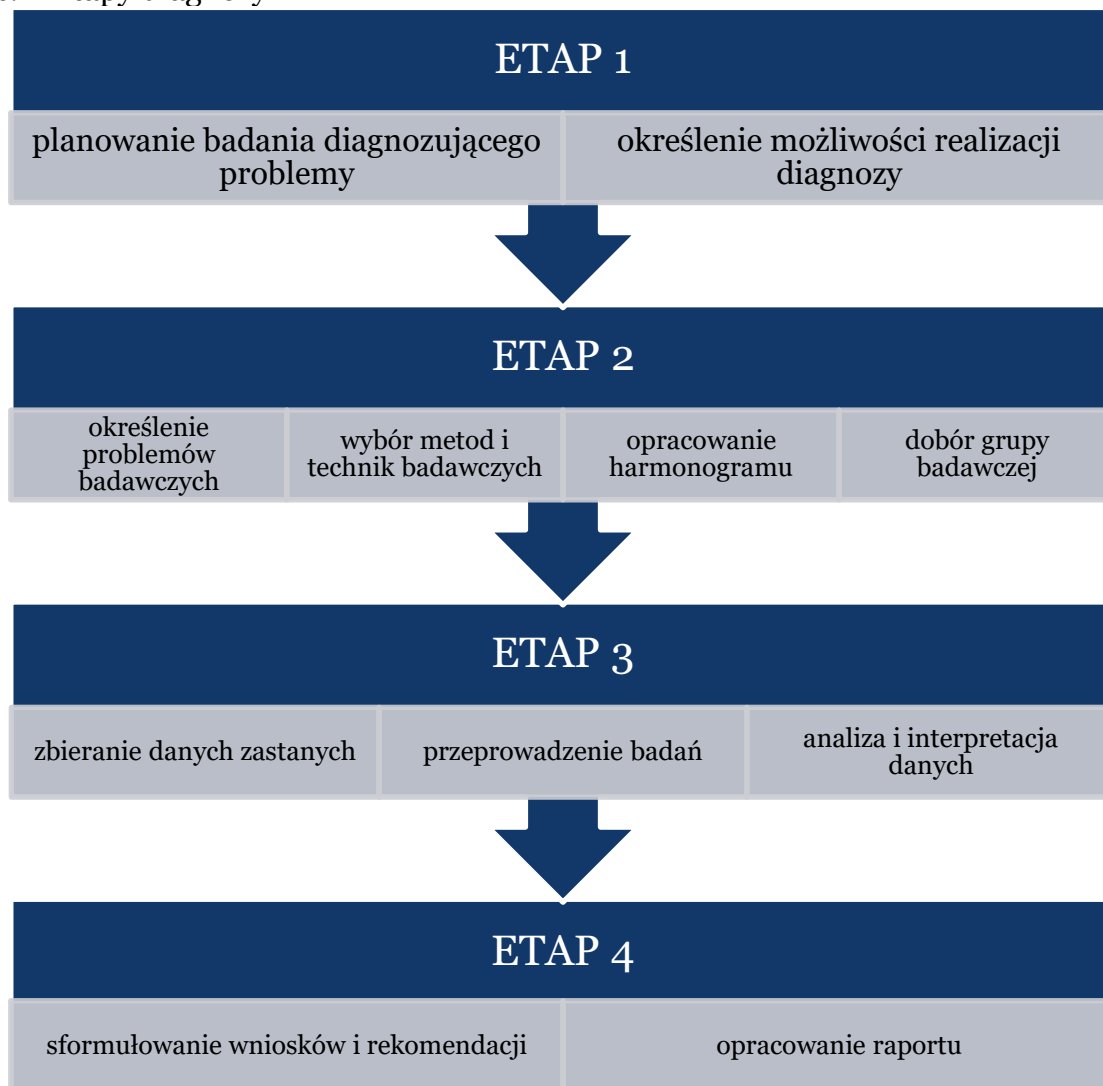
- ✓ *rozwoju społecznego*, oznaczającego zdolność społeczności lokalnej do generowania warunków umożliwiających wszystkim członkom osiągnięcie pełnego potencjału, zaspokojenie podstawowych potrzeb i zwiększania spójności społecznej (w tym m.in. zmniejszania rozwarstwienia społecznego, wyrównywania szans, przeciwdziałania dyskryminacji, marginalizacji i wykluczeniu),
- ✓ *jakości życia* oznaczającego zadowolenie z efektywnego/sprawnego układu instytucjonalnego zapewniającego dostęp do wysokiej jakości usług społecznych z zakresu wsparcia społecznego, zdrowia, kultury, edukacji i aktywności obywatelskiej.

Taka perspektywa skupiona jest na odkrywaniu i identyfikowaniu tzw. niematerialnych czynników rozwoju – roli jakościowych i ilościowych parametrów zasobów społecznych będących w dyspozycji społeczności lokalnej oraz możliwość ich efektywnego wykorzystania poprzez system usług społecznych.

² https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Dobron

Przeprowadzone badanie diagnozujące potrzeby i potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Dobroń składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

Rys. 2 Etapy diagnozy

Źródło: opracowanie własne

Proces realizacji badania diagnostycznego oraz każdy etap realizacji badania poddany został niezbędnej konsultacji z pracownikami GOPS w Gminie Dobroń – koncepcja badawcza i propozycje metodologiczne do badania, opracowanie narzędzi, dystrybucja kwestionariuszy ankiety w wersji internetowej, komunikowanie o prowadzonej diagnozie, zebranie materiału badawczego, analiza danych, przygotowanie raportu.

Ważnym rozpoczynającym przeprowadzanie diagnozy jest określenie problemu badawczego, którym jest istotne pytanie lub zespół pytań, na które odpowiedzi ma dostarczyć badanie. Do wyjaśnienia problemu badawczego niezbędne są pytania szczegółowe, których sformułowanie ułatwia analizę całego zagadnienia, pomaga w rozplanowaniu badań, sprzyja lepszemu doborowi narzędzi badawczych, a także chroni badacza przed pominięciem ważnych aspektów badanego problemu.

Przyjmując powyższe określenie problemu badawczego, w niniejszej diagnozie sformułowano następujący problem główny:

Jakie są potrzeby i potencjał w zakresie usług społecznych obecnie w Gminie Dobroń?

W oparciu o problem główny wysunięto następujące pytania szczegółowe:

1. Jaki jest obecny stan świadczonych usług w Gminie?
2. Jakie są potrzeby społeczne mieszkańców (ilościowe i jakościowe)?
3. Jaki jest potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych?
4. Jakie rozwiązania należy wprowadzić?
5. Jakie grupy mieszkańców powinny w szczególności zostać objęte wsparciem w ramach usług społecznych?
6. Jakie usługi społeczne należy realizować na terenie Gminy w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców?
7. Jaki potencjał instytucjonalny Gminy można wykorzystać w celu zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców oraz poszerzania oferty usług społecznych

Założenia metodologiczne uwzględniały następujące elementy.

Rys. 4. Założenia metodologiczne diagnozy

Założenia metodologiczne diagnozy	
obszar badany — respondenci:	- 5% liczby mieszkańców z uwzględnieniem różnych grup społecznych, wiekowych zawodowych, i ze względu na płeć (liczba mieszkańców na dzień 31.12.2024 to 7667 osób)
	- przedstawiciele instytucji gminnych, NGO/PES oraz instytucji powiatowych (CKiBP, GTBS, szkoły, PCPR, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, DPS) świadczących usługi społeczne na rzecz mieszkańców Gminy

badania ankietowe:

- kwestionariusz ankiety skierowany do osób dorosłych składający się z nie więcej niż 20 pytań, w tym maksymalnie 5 pytań otwartych, plus metryczka,
- kwestionariusz ankiety skierowany do dzieci i młodzieży składający się z nie więcej niż 20 pytań, w tym maksymalnie 5 pytań otwartych, plus metryczka

Źródło: opracowanie własne

Istotą badania było poznanie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy, w tym przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne. Włączanie w proces diagnozy przedstawicieli różnych środowisk umożliwia przyglądanie się potrzebom w zakresie usług społecznych i potencjałom służącym ich zaspokajaniu z różnych perspektyw.

Badania do niniejszej diagnozy zostały wykonane, w uzgodnieniu z Kierownictwem GOPS zgodnie z metodologią ilościową i jakościową (analiza desk research). Badania wśród dorosłych mieszkańców i młodzieży zostały przeprowadzone za pomocą techniki CAWI (Computer Assisted Web Interviews), jak i PAPI (Paper And Pen Personal Interview). Technika CAWI polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

W ramach przeprowadzonych badań, wykorzystano również analizę danych zastanych (Desk Research). Desk research to metoda badawcza polegająca na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. To badania wtórne, które przeciwstawiają się badaniom pierwotnym. Badania pierwotne to generowanie danych, a badania wtórne wykorzystują badania pierwotne jako źródło danych analizy. Desk research nazywane jest badaniami wtórnymi lub analizą danych zastanych. Metoda desk research nie ma określonego czasu trwania lub fazy realizacji, a pozyskiwanie oraz eksploracja danych trwa zazwyczaj przez cały okres realizowania projektu badawczego. Powodem tego jest ciągle uzupełnianie dokumentów oraz zestawianie ich z pozyskanymi materiałami

podczas wszystkich etapów badania. W naukach społecznych dane zebrane przez badaczy czy instytucje są coraz częściej wykorzystywane na potrzeby celów badawczych odmiennych od pierwotnych celów zebrania tych danych.

W niniejszym opracowaniu analizie poddane zostały dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz wszystkie programy wykonawcze, raporty, sprawozdania i analizy w zakresie polityki społecznej prowadzonej na terenie Gminy.

Rys. 5. Metody i narzędzia badawcze zastosowane w diagnozie

Źródło: opracowanie własne

Narzędzie badawcze to przedmiot służący do realizacji wybranej techniki badań. O ile technika badawcza oznacza czynności, na przykład obserwowanie, prowadzenie wywiadu, o tyle narzędzie badawcze to instrument służący do technicznego gromadzenia danych z badań.

Ankieta skierowana jest do wszystkich mieszkańców gminy, której celem była diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych, a w szczególności zidentyfikowanie istniejącego w środowisku lokalnym zapotrzebowania na usługi społeczne i określenie kierunków rozwoju Gminy składała się z 20 pytań merytorycznych, o charakterze zamkniętym, półotwartym i otwartym oraz 5 pytań metryczkowych, opisujących grupę badawczą.

Ankieta skierowana do wszystkich dzieci i młodzieży zamieszkujących w Gminie, której celem było poznanie Waszej opinii na temat potrzeb młodych ludzi, które mogą mieć znaczenie w rozwoju Gminy i instytucji w niej działających, również

zawierała 20 pytań merytorycznych o charakterze zamkniętym, otwartym i półotwartym oraz 3 pytania w metryczce.

W procesie opracowania narzędzi badawczych tj. kwestionariusza ankiety wykorzystana została definicja usług społecznych zaczerpnięta z Ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych, która weszła w życie 1 stycznia 2020 roku. We wspomnianej ustawie czytamy: „Usługi społeczne oznaczają działania z zakresu: polityki prorodzinnej, 2) wspierania rodziny, 3) systemu pieczy zastępczej, 4) pomocy społecznej, 5) promocji i ochrony zdrowia, 6) wspierania osób niepełnosprawnych, 7) edukacji publicznej, 8) przeciwdziałania bezrobociu, 9) kultury, 10) kultury fizycznej i turystyki, 11) pobudzania aktywności obywatelskiej, 12) mieszkalnictwa, 13) ochrony środowiska, 14) reintegracji zawodowej i społecznej – podejmowane przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców”.

Cytowany zakres usług społecznych, który odpowiada zakresowi koordynacji i zarządzania Centrum Usług Społecznych pozwala na uszczegółowienie listy najczęściej oferowanych usług społecznych:

- 1) pracę socjalną z osobą i rodziną oraz asystenturę dla rodzin;
- 2) środowiskową pracę socjalną w różnych formach;
- 3) terapię osób i rodzin doświadczających trudności w funkcjonowaniu w społeczeństwie;
- 4) mediacje rodzinne i w sporach innych niż rodzinne;
- 5) animację lokalną, edukację środowiskową oraz inne formy działań aktywizujących w środowisku zamieszkania;
- 6) poradnictwo prawne, obywatelskie, psychologiczne i rodzinne, w tym małżeńskie;
- 7) reintegrację zawodową i społeczną;
- 8) interwencję kryzysową;
- 9) usługi wsparcia dla osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą;
- 10) rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych;

- 11) asystenturę i inne usługi wsparcia dla osób niesamodzielnych i osób o ograniczonej samodzielności, w tym niepełnosprawnych, przewlekłe chorych, starszych i bezdomnych;
- 12) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób niesamodzielnych i osób o ograniczonej samodzielności pozostających w środowisku zamieszkania;
- 13) usługi wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych i osób o ograniczonej samodzielności, w tym usługi opieki wytchnieniowej, wsparcia doradczego, informacyjnego i psychologicznego;
- 14) pomoc postpenitencjarną i readaptację społeczną;
- 15) promocję zdrowia, w tym zdrowia psychicznego oraz edukację zdrowotną.

Tak jak wspomniano powyżej, zarówno definicja usługi społecznej, jak i powyższa lista została wykorzystana w realizacji badań jakościowych oraz przybudowie kwestionariusza ankiety.

Należy podkreślić, iż koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk. W badaniach zastosowano różnorodne techniki i metody badawcze. Pozwala to na uzyskanie bardziej wiarygodnych i pogłębionych wniosków. Łączenie jakościowych i ilościowych metod oraz technik badawczych pozwala na uzyskanie wszechstronnego opisu i wyjaśnienie zjawisk związanych z potrzebami i potencjałem wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.

Podczas prowadzenia badań społecznych wskazuje się na reguły, jakimi powinien kierować się badacz, aby badania były prowadzone w sposób etyczny. Przeprowadzone badania były zgodne z następującymi zasadami:

- ✓ jasnym i precyzyjnym informowaniu badanych o korzyściach i obciążeniach,
- ✓ niedopuszczenia do sytuacji celowych pominięć i manipulacji w trakcie zbierania i analizy danych,
- ✓ nieszkodzeniu w żaden sposób badanym,
- ✓ podmiotowym traktowaniu badanych osób,
- ✓ świadomą zgodą respondenta, który ma pełną wiedzę, co do charakteru swojego uczestnictwa w badaniu,

- ✓ unikania wprowadzania w błąd respondentów,
- ✓ zagwarantowania badanym poufności oraz uszanowania ich prywatności.

W każdym kwestionariuszu oraz przed przystąpieniem do wywiadu, uczestnicy byli informowani o pełnej anonimowości badania, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania arkusza ankiety, czy udzielania odpowiedzi w wywiadzie, co sprawiło, że badania prowadzone były w sposób etyczny.

ANALIZA DESK RESEARCH

Pośród zastosowanych modułów badawczych analiza desk research odegrała ważną rolę, stanowiąc formę wtórnej analizy danych statystycznych gromadzonych przez szereg instytucji działających w obrębie jednostek organizacyjnych samorządu w gminie Dobroń i danych dostępnych w statystyce publicznej.

Z drugiej strony analiza desk research przedstawiła podstawowe informacje na temat rozłożenia problemów społecznych w gminie, stanu infrastruktury, zakresie prowadzonych usług społecznych w poszczególnych sołectwach, co jednocześnie pozwoliło na przygotowanie gruntu merytorycznego do opracowania koncepcji badań ilościowych.

W badaniu poddane zostały analizie istniejące informacje i dane, zgromadzone i przetworzone wcześniej przez Urząd Gminy w Dobroniu oraz inne podmioty świadczące usługi społeczne na rzecz mieszkańców Gminy Dobroń.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA

Demografia

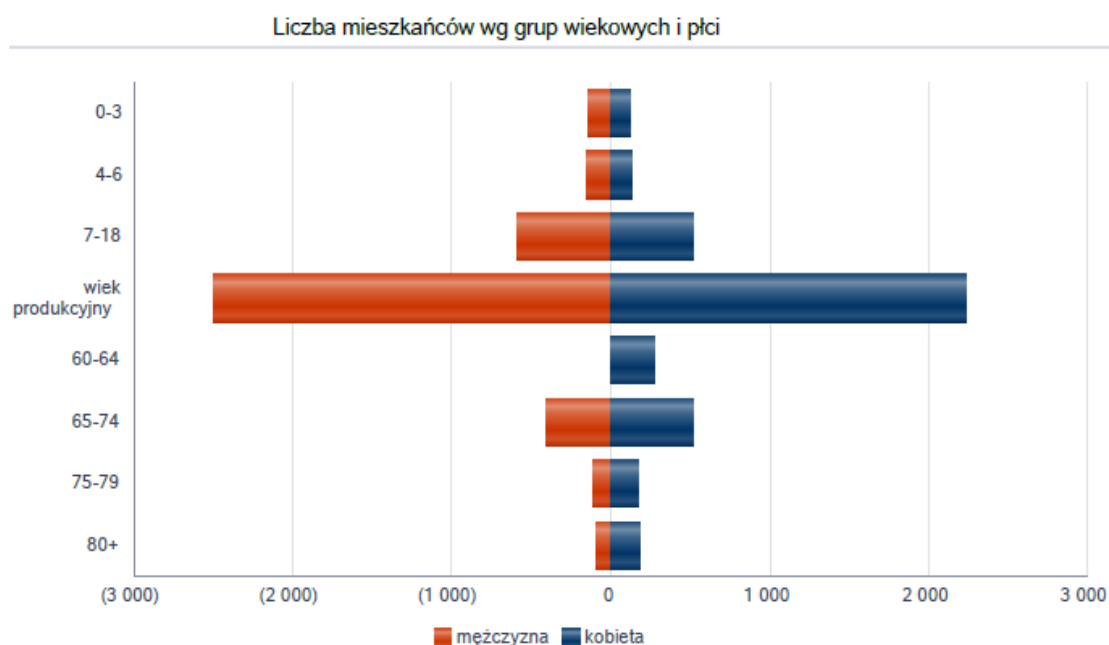
Gmina Dobroń położona jest w województwie łódzkim, powiecie pabianickim. Gmina podzielona jest na 18 sołectw, w skład których wchodzi 27 wsi. Według stanu na 31.12.2024 r. liczba mieszkańców meldowanych na pobyt stały wynosiła 7667 osób. Ogromny wpływ na sytuację społeczną mieszkańców gminy Dobroń mają dobre

połączenia drogowe i kolejowe z aglomeracją łódzką oraz poprzez Łask i Zduńską Wolę z Sieradzem.

Rys. 6 Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci.

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	139	122
4-6	149	129
7-18	587	510
wiek produkcyjny	2 496	2 235
60-64		274
65-74	414	512
75-79	108	172
80+	90	184

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

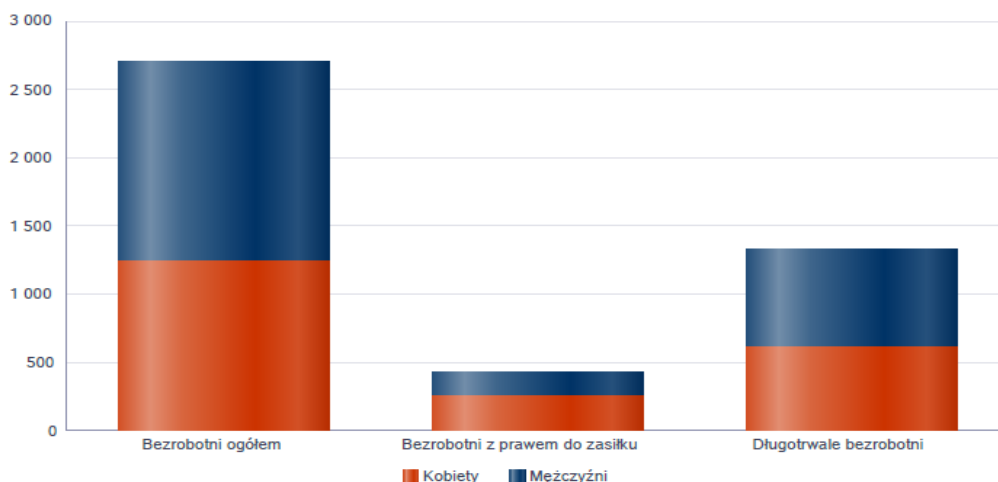
Rynek pracy

Według stanu na 31 grudnia 2024 stopa bezrobocia w gminie wyniosła%.
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Spiczyn wynosiła ..., w tym
% stanowiły kobiety, ...% mężczyźni.

Rys. 7 Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (*poziom powiatu*)

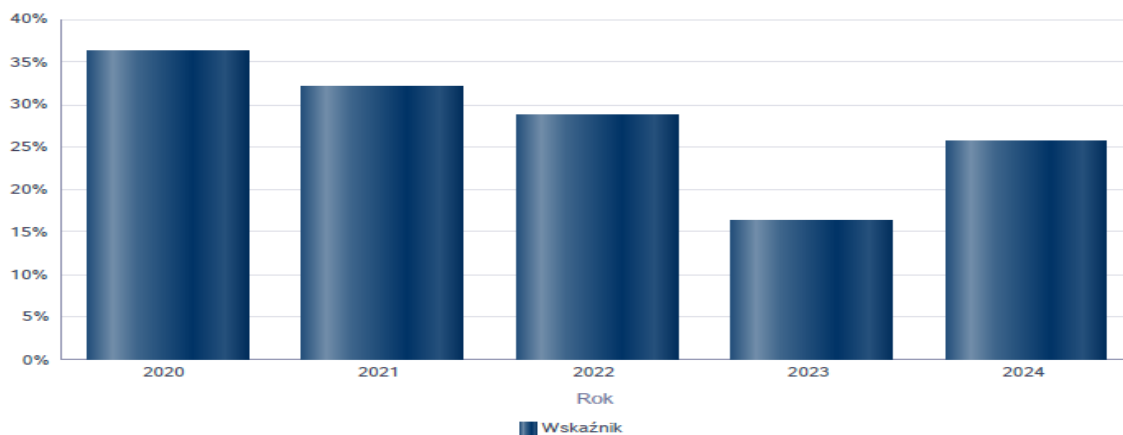
Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	2 702	1 455	1 247
Bezrobotni z prawem do zasiłku	425	176	249
Długotrwale bezrobotni	1 326	719	607

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Rys. 8 Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Rok	Wskaźnik
2020	36%
2021	32%
2022	29%
2023	16%
2024	26%

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

DANE DOTYCZĄCE OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu jest jednostką organizacyjną Gminy powołaną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Cele i zadania Ośrodka to dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy i osób przebywających na jej terenie oraz zapewnienie warunków prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny, wspierania właściwego rozwoju dzieci i młodzieży, dążenie do zapewnienia optymalnych warunków życia osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami, a także podejmowanie działań zapobiegających patologiom i wykluczeniu społecznemu różnych grup mieszkańców.

Rys. 8 Powody udzielania pomocy rodzinom

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	36
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	30
UBÓSTWO	26
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	13
BEZROBOCIE	10
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	5
ALKOHOLIZM	3
SIEROCTWO	3
BEZDOMNOŚĆ	1
NARKOMANIA	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Rys. 9 Główne powody przyznania świadczeń w roku

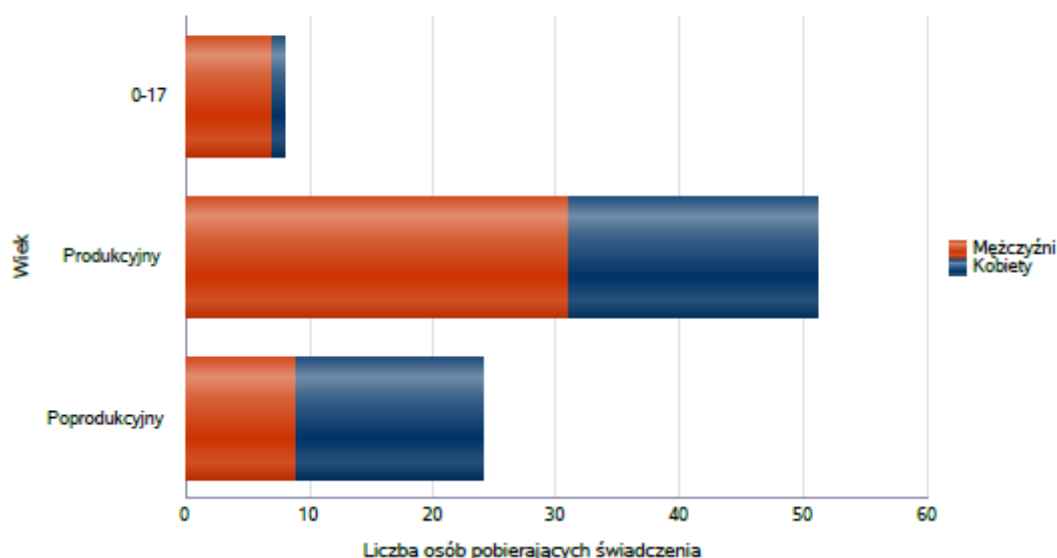
Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
Długotrwała lub ciężka choroba	7 340	7 166	174
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	7 098	6 901	197
Niepełnosprawność	6 095	5 832	263
Ubóstwo	1 436	1 081	355
Bezrobocie	622	529	93

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Rys. 10 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń

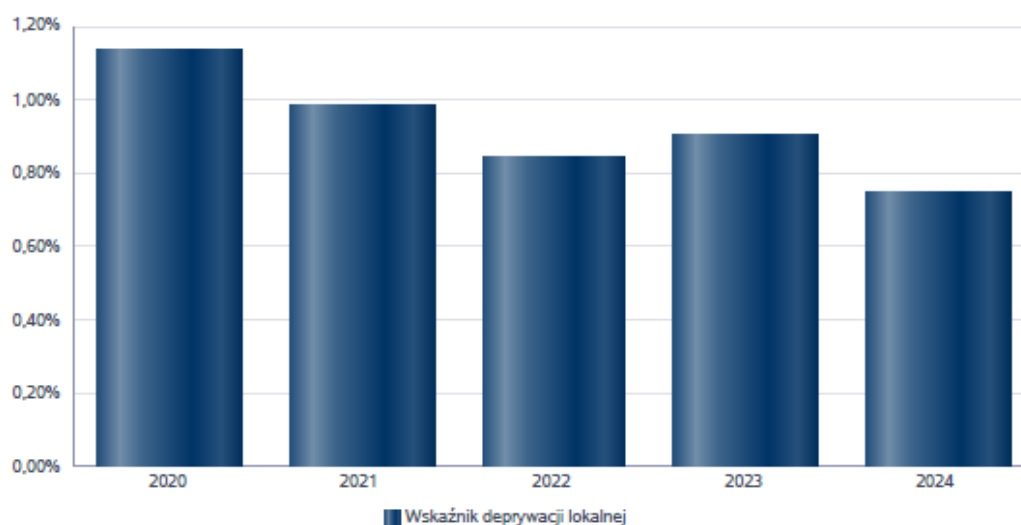
Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	8	1	7
Produkcyjny	51	20	31
Poprodukcyjny	24	15	9

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Rys. 11 Wskaźnik deprywacji lokalnej

Rok	Wskaźnik deprywacji lokalnej
2020	1,13%
2021	0,98%
2022	0,84%
2023	0,90%
2024	0,75%

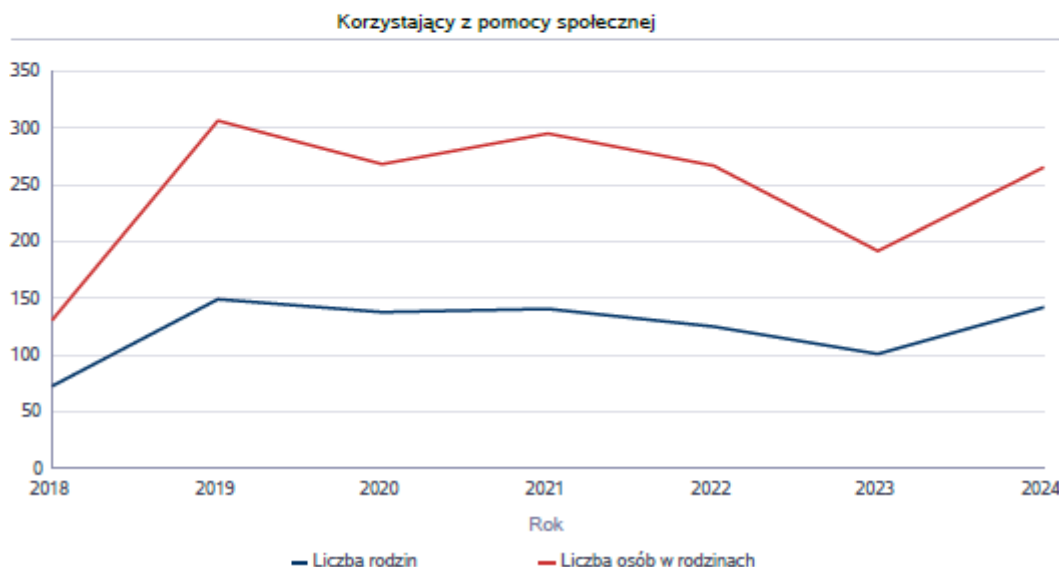

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Rys. 12 Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

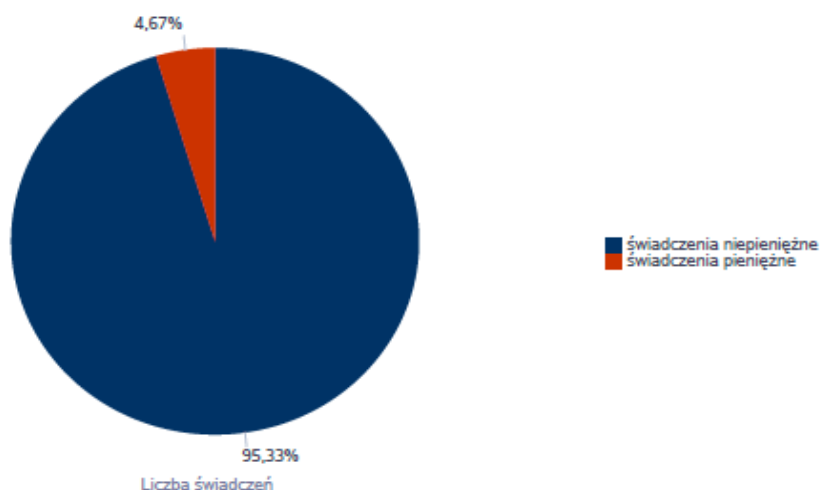
Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2018	73	130
2019	149	306
2020	137	268
2021	141	294
2022	125	266
2023	101	192
2024	142	265

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Rys. 13 Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	9 073
świadczenia pieniężne	444

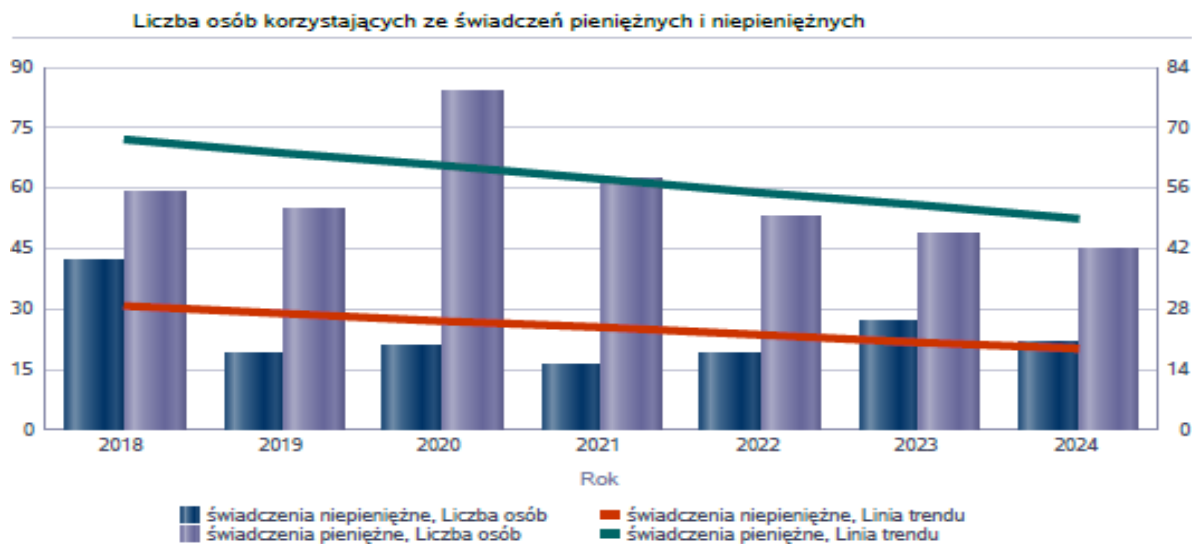
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Rys. 14 Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

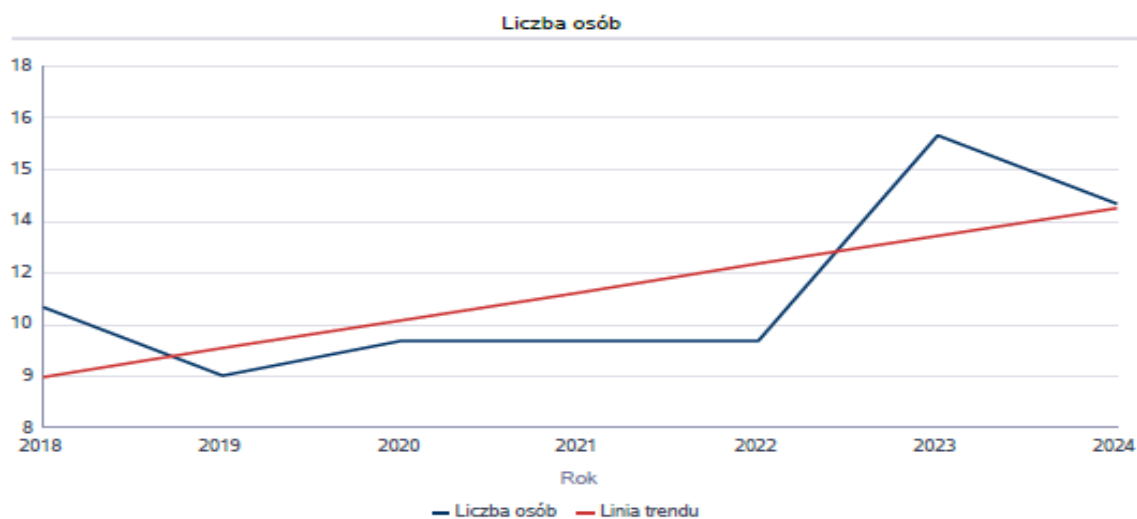
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Rodzaj świadczenia	Liczba osób						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
świadczenia niepieniężne	42	19	21	16	19	27	22
świadczenia pieniężne	59	55	84	62	53	49	45

Rys. 15 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

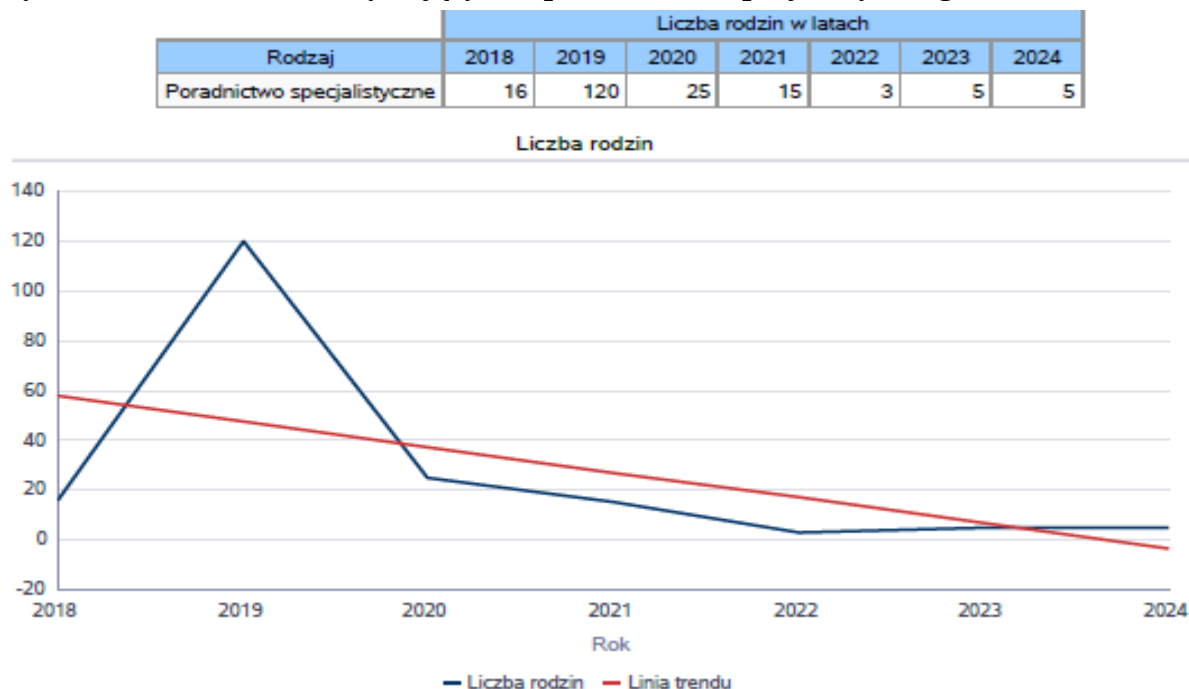
Rok	Liczba osób
2018	11
2019	9
2020	10
2021	10
2022	10
2023	16
2024	14

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

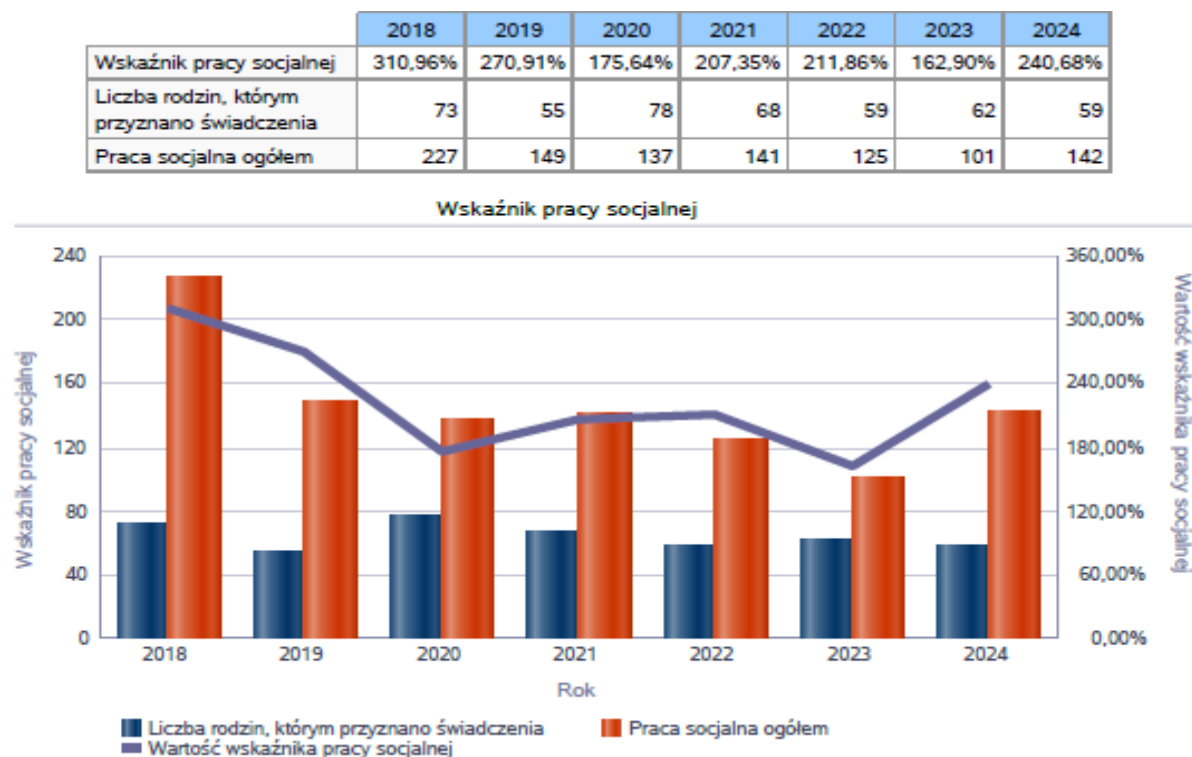

Rys. 16 Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Rys. 17 Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu według stanu na dzień 31.12.2024 r. zatrudnionych było 7 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy w ramach umowy o pracę i 1 pracownik na 0,75 etatu .

STRUKTURA ZATRUDNIENIA	Liczba osób	Liczba etatów (osoby zatrudnione na umowę o pracę/zlecenia)
OGÓŁEM	23	7,75 etatów
Kierownik GOPS	1	1
Główna Księgowa	1	1
Starszy specjalista pracy socjalnej - Koordynator	1	1
Starszy specjalista pracy socjalnej	1	1
Specjalista pracy socjalnej	1	1
Asystent rodziny	1	3/4
Stanowiska urzędnicze: Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	1	1
Stanowisko urzędnicze: Inspektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	1	1
Informatyk, inspektor danych osobowych i bhp	2	2 umowy zlecenia
Usługi opiekuńcze, opieka wychnieniowa, asystent osobisty osób z niepełnosprawnością	14	16 umów zlecenia

W GOPS w Dobroniu wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

DZIAŁALANOŚĆ GOPS³

Głównym celem działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu w 2024 roku było ograniczenie marginalizacji osób i rodzin poprzez wspieranie zmierzające do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie oraz integrację ze środowiskiem. Udzielane wsparcie - w różnych formach - było w miarę możliwości wczesne i miało charakter profilaktyczny, ochronny.

Do zadań priorytetowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należały działania ukierunkowane na:

- 1) pomoc osobom i rodzinom w trudnościach materialnych w szczególności poprzez pomoc rzeczową i materialną,
- 2) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- 3) realizacja programów dożywiania i wsparcia rzeczowego oraz usługowego, kierowanego do dzieci wychowujących się w rodzinach o niskim statusie materialnym.

Jednym z podstawowych zadań Ośrodka jest praca socjalna. W roku 2024 udzielono pomocy w formie pracy socjalnej rozumianej jako „działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi”. Wszelkie czynności w tym zakresie wykonywane są przez pracownika socjalnego. To pracownik socjalny rozpoznaje środowisko lokalne, dokonuje jego diagnozy w celu zaplanowania pomocy i realizacji wyznaczonych ustawą o pomocy społecznej zadań. W 2024 r. 142 rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka objętych było pracą socjalną w tym 83 rodzin wyłącznie pracą socjalną.

Praca ta polega m.in. na:

- ✓ pomocy osobom poprzez kierowanie do odpowiednich instytucji,
- ✓ umówieniu rodzin ze specjalistami,
- ✓ monitoringu rodzin zagrożonych wykluczeniem,

³ Opracowana na podstawie sprawozdań z działalności GOPS za lata 2022 - 2024

- ✓ pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych m.in.: wnioski o zasiłek rodzinny, wnioski do funduszu alimentacyjnego, wnioski do komornika, redagowanie pism do ZUS, Urzędu Skarbowego itp.,
- ✓ stałej współpracy ze służbą zdrowia, oświatą, sądem, policją,
- ✓ udzielaniu poradnictwa klientom w samodzielnym rozwiązywaniu problemów i uczenie ich tego,
- ✓ wzmocnieniu i zwiększeniu umiejętności i kompetencji rodzicielskich,
- ✓ aktywizacji i integracji osób w ich środowisku zamieszkania,
- ✓ utrzymywanie ścisłej współpracy z kuratorami, pedagogami,
- ✓ kierowanie osób o ustalenie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności,
- ✓ organizowanie zbiórek rzeczy używanych,
- ✓ motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- ✓ kierowanie członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym do Gminnego Punktu Konsultacyjnego i innych Poradni,
- ✓ informowanie ofiar przemocy domowej o przysługujących im prawach, wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”.

Praca socjalna może być również prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. W 2024 roku pracownicy socjalni prowadzili 2 kontrakty socjalne. Kontrakt socjalny wymusza na kliencie aktywne uczestnictwo w rozwiązywaniu i poprawie własnej sytuacji życiowej, natomiast pracownikowi daje możliwość oceniania efektów pracy, skuteczności działań i dokonywania koniecznych zmian w realizacji założonych celów. Przy realizacji zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Pabianicach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Komisariatem Policji, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, stowarzyszeniami oraz fundacjami. Należy podkreślić, że tylko stała i systematyczna współpraca z w/w podmiotami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej, która pozytywnie wpłynie na rozwój gminy Dobroń.

Inne działania Ośrodka to:

Program „Posiłek w szkole i w domu”

Jest to program wieloletni ustanowiony przez Radę Ministrów, realizowany od 2024 r. do 2028 r. Jest programem wspierania finansowego gmin w realizacji zadania dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym. Jego głównym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Na realizację tego Programu w 2024 roku przeznaczono ogółem 33 414,00 zł, z czego środki własne gminy wyniosły 13 366,00 zł, a dotacja z budżetu wojewody 20 048,00 zł. Kryterium dochodowe przyjęte do realizacji Programu (200% zasiłek i gorący posiłek dla uczniów w szkole) umożliwia skorzystanie z pomocy wielu osobom. Są to głównie emeryci, i renciści, długotrwale chorzy, rodziny wielodzietne czy też osoby niekwalifikujące się do pomocy przy kryterium dochodowym ustalonym na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Aktywizacja zawodowa w ramach prac społecznie użytecznych

Na podstawie porozumienia podpisanego pomiędzy Starostą Pabianickim reprezentowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach a Gminą Dobroń zorganizowane zostały prace społecznie – użyteczne. Program „Prace społecznie – użyteczne” jest instrumentem rynku pracy skierowanym do osób bezrobotnych. Jego celem jest przeciwdziałanie całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy, łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia, a także szansa na aktywizację osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku. Uczestniczyły 2 osoby, wykonując prace porządkowe i pomocnicze w parku i na parkingach. Na wypłatę świadczeń pieniężnych z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych wykorzystano ogółem kwotę **10 553,50 zł**, z tego z budżetu gminy **4 221,40 zł**, pozostała kwota **6 332,10 zł** została wypłacona ze środków Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu pełnił rolę koordynatora prac społecznie użytecznych na terenie Gminy Dobroń.

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w

wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ustawa wskazuje, że pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania oraz że wyznaczonym podmiotem może być ośrodek. W gminie Dobroń zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu.

W ramach Programu i ww. ustawy realizowane są następujące zadania:

- 1) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku proaborcyjnym. W 2024 roku w systemie pieczy zastępczej było 12 dzieci, z tego 4 dzieci w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Porszewicach, 8 dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej.
- 2) W roku 2024 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu swoje zadania realizował w dalszym ciągu **1 asystent rodziny dla 10 rodzin**. Zadaniem asystenta jest opracowanie wraz z pracownikiem socjalnym i członkami rodzin planu pracy z rodziną, która opiera się na bezpośrednim kontakcie z klientami w miejscu ich zamieszkania.
- 3) realizacja Programu wsparcia dla rodzin „**Za życiem**”, który wprowadzony został na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa ma na celu wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w przypadku ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym rozwoju dziecka lub czasie porodu. W 2024 roku przyznano **2 świadczenia** w kwocie po **4 000,00 zł**.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dobroń na lata 2023-2028

Program ma na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową, zwiększenie pomocy osobom uwikłanym w przemoc i ochronę ofiar przemocy domowej. Wszelkie działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy domowej są inwestycją w przyszłość. Realizatorem i koordynatorem działań w Programie jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Wójta Gminy,

który składa się z przedstawicieli pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA, Kuratorskiej Służby Sądowej. W 2024 roku procedowanych było **12 Niebieskich Kart. 12 razy zbierał się Gminny Zespół Interdyscyplinarny.** Zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu jest zapewnienie obsługi organizacyjno-technicznej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Program „Opieka Wytnieniowa” oraz „Asystent Osobisty Osób z Niepełnosprawnością”- edycja 2024

Od 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu realizuje programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego dedykowane osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom, tj. Program „Opieka Wytnieniowa” oraz „Asystent Osobisty Osób z Niepełnosprawnością”- edycja 2024. W ramach opieki wytnieniowej, usługi w pierwszej kolejności skierowane były do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą niepełnosprawną, która stale przebywa w domu, tj. nie korzysta z ośrodka wsparcia lub placówek pobytu całodobowego, np. ośrodka szkolno-wychowawczego czy internatu. Z programu skorzystały 2 rodziny. Z kolei Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” zapewnił dostępność do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami w miejscu zamieszkania. Z tej formy pomocy skorzystało 7 osób.

Podsumowanie

Pomoc społeczna powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne z oceną sytuacji osoby potrzebującej pomocy, to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia. Kolejne lata będą dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobroniu kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań oraz podejmowaniem nowych inicjatyw

w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, by instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

Na podstawie przedstawionych danych i analizy sytuacji wyłaniają się zadania dotyczące zabezpieczenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej, szczególnie w odniesieniu do osób w podeszłym wieku, chorych i z niepełnosprawnościami oraz rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi

Analizując wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń należy zwrócić szczególną uwagę na znaczny wzrost kosztów utrzymania osób przebywających w domach pomocy społecznej, które z roku na rok są coraz wyższe. Ponadto z analizy danych z lat poprzednich wynika również wzrost kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej. W związku z czym funkcjonowanie instytucji asystenta osobistego osób z niepełnosprawnościami oraz asystenta rodzin jest jak najbardziej wskazane i pożądane.

W wyniku dokonujących się zmian społeczno- gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby, z których wynika, iż pomoc finansowa nadal jest ważna, nie może jednak stanowić jedynej formy wsparcia. Działania muszą być wielokierunkowe, zabezpieczające nie tylko sferę materialną, ale przede wszystkim mające działać aktywizująco na lokalną społeczność. Aktualnie dąży się do deinstytucjonalizacja usług społecznych rozumianej jako proces, który skupia się na rozwoju usług świadczonych w środowisku zamieszkania osób wymagających wsparcia, tj. w środowisku lokalnym, co ma doprowadzić do sytuacji w której, opieka instytucjonalna – całodobowa będzie ostatecznością. Stanowi to ważny kierunek rozwoju i zmian polityki społecznej państwa, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych ujawniających się na szczeblach lokalnych. Należy podkreślić, że rozwój usług społecznych i proces ich deinstytucjonalizacji będzie się odbywał tam, gdzie są potrzeby społeczne, czyli na poziomie lokalnym, dlatego też kluczowe będzie zaangażowanie samorządów lokalnych w planowanie i organizację całego procesu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu jako sektor publiczny pełni rolę koordynatora działań szeroko rozumianej polityki społecznej, jak i organizatora usług społecznych, dlatego też staramy się, aby nasze działania odpowiadały potrzebom i oczekiwaniom jakie diagnozujemy przy wykonywaniu codziennej pracy.

BADANIA SONDAŻOWE

Ilościowy moduł badań posłużył uzyskaniu opinii odnoszących się do poruszanej w diagnozie problematyki wśród mieszkańców całej gminy (dorosłych oraz dzieci i młodzieży). Analiza częstości odpowiedzi na pytania kwestionariuszowe dała obraz poglądów mieszkańców, który w dalszej kolejności miał zostać pogłębiony poprzez realizację badań jakościowych w kontekście opracowania wniosków i rekomendacji z diagnozy.

Metodą ilościową zastosowaną w diagnozie był sondaż. W diagnozie zdecydowano się na użycie techniki CAWI (Computer Assisted Web Interview - wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW), w której respondent jest proszony o wypełnienie kwestionariusza ankiety w formie elektronicznej. Respondent zarówno otrzymuje, jak i wypełnia dostarczoną mu ankietę, tym samym kanałem – internetowym.

Badanie przeprowadzone zostało wśród 298 mieszkańców gminy. Na pytania ankietowe odpowiadali dorośli mieszkańcy oraz dzieci młodzież (odpowiednio na dwa rodzaje ankiety, dostosowanej do wieku).

Część ilościowa diagnozy podzielona została na dwie grupy, a następnie każda z grup na główne obszary.

W przypadku dorosłych mieszkańców Gminy diagnozowane obszary obejmowały:

1. Analiza ogólnego poziomu i jakości życia mieszkańców.
2. Aktywność społeczna mieszkańców.
3. Analiza głównych problemów społecznych dotyczących mieszkańców Gminy.
4. Poziom wiedzy i zapotrzebowanie na usługi społeczne.

Informacje uzyskane od dzieci i młodzieży zostały podzielone na dwa główne obszary:

1. Poziom i jakość życia młodzieży w Gminie.
2. Problemy społeczne młodzieży i zapotrzebowanie na usługi dla tej grupy mieszkańców.

BADANIA ANKIETOWE WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY BADANA GRUPA

W badaniach ankietowych, które zostały udostępnione publicznie udział wzięło 147 osób dorosłych, które uzupełniły poprawnie całościowo kwestionariusz ankiety. Biorąc pod uwagę płeć badanych okazało się, że w większości były to kobiety (80%), tylko 20% stanowili mężczyźni. Oznacza to, że wnioski mogą być w większym stopniu reprezentatywne dla kobiecej perspektywy mieszkańców gminy.

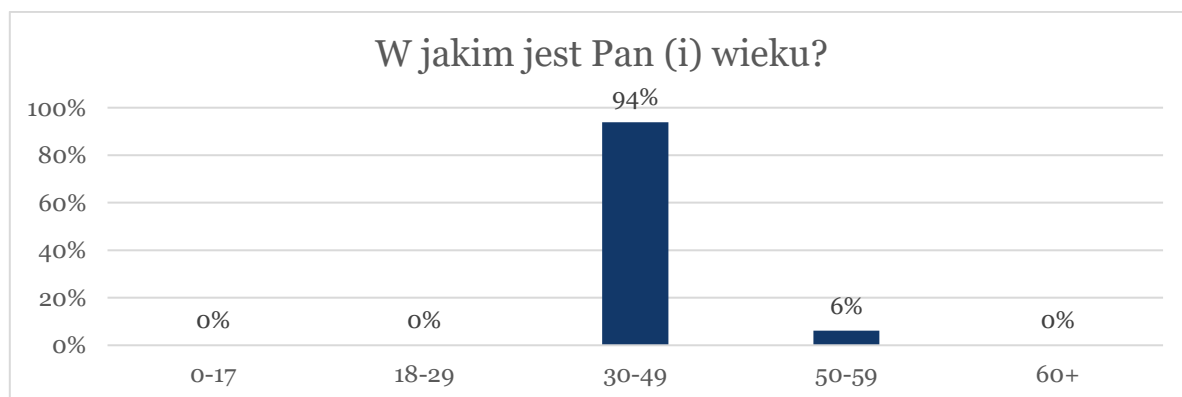
Wyk. 1. Płeć badanych dorosłych mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Biorąc pod uwagę wiek badanych, uzyskane dane wskazują, że zdecydowana większość respondentów była w wieku 30-49 lat (wiek produkcyjny), grupa ta stanowiła 94%. Po 6% badanych była w wieku między 50 a 59 rokiem życia. W ankiecie praktycznie nie wzięły udziału osoby młodsze niż 30 ani starsze niż 60 lat – co ogranicza reprezentatywność wyników dla całej dorosłej populacji gminy.

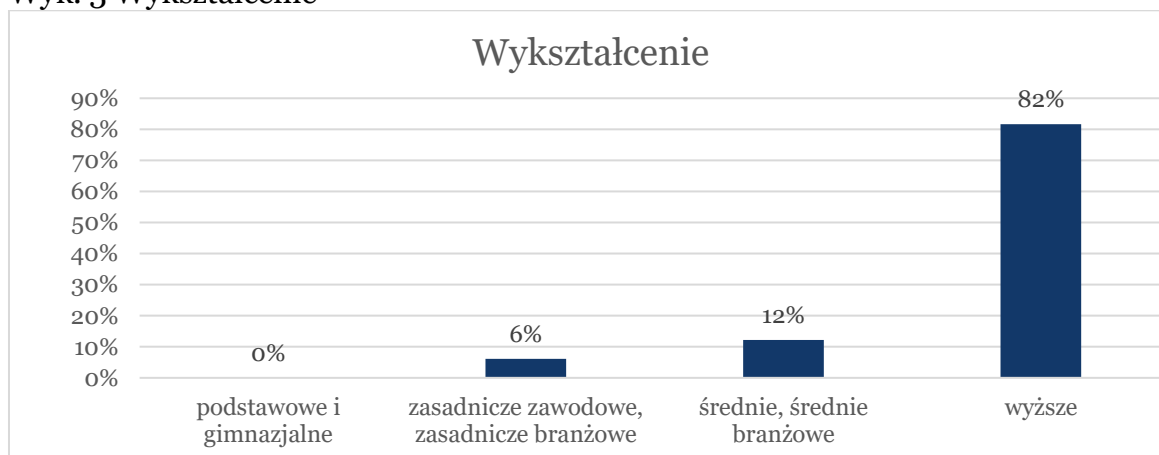
Wyk. 2. Wiek badanych dorosłych mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym elementem opisującym badanych respondentów było wykształcenie. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (82%), 12% to respondenci z wykształceniem średnim, 6% badanych posiada wykształcenie zawodowe lub zasadnicze zawodowe. W badaniu praktycznie nie pojawiły się osoby z wykształceniem podstawowym czy niższym. Wnioski z badania należy więc interpretować jako bardziej reprezentatywne dla lepiej wykształconej części mieszkańców gminy.

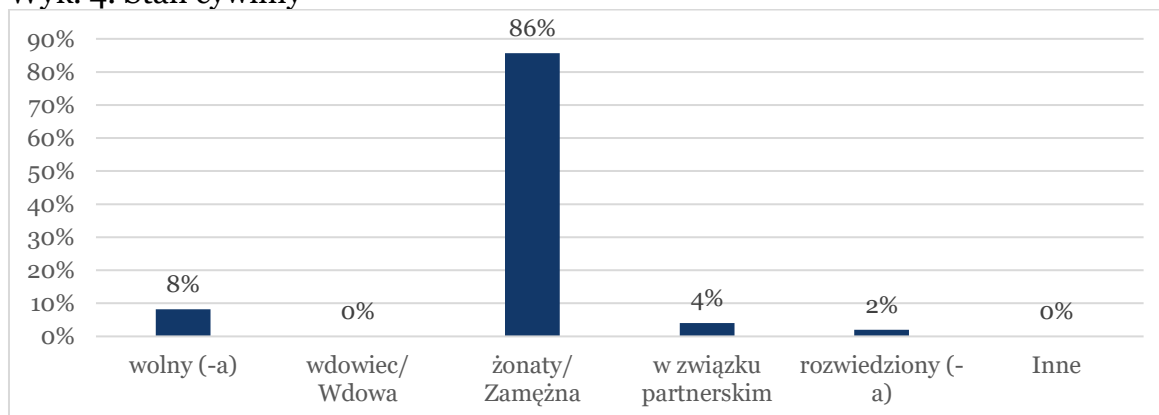
Wyk. 3 Wykształcenie

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość respondentów (86%) pozostaje w związkach małżeńskich. Niewielki odsetek to osoby stanu wolnego (8%) i żyjące w związkach partnerskich (4%). Jedynie 2% to osoby rozwiedzione. Wyniki pokazują, że ankieta objęła głównie osoby osadzone w stabilnych strukturach rodzinnych, co może wpływać na postrzeganie usług społecznych (np. priorytet wsparcia dla rodzin).

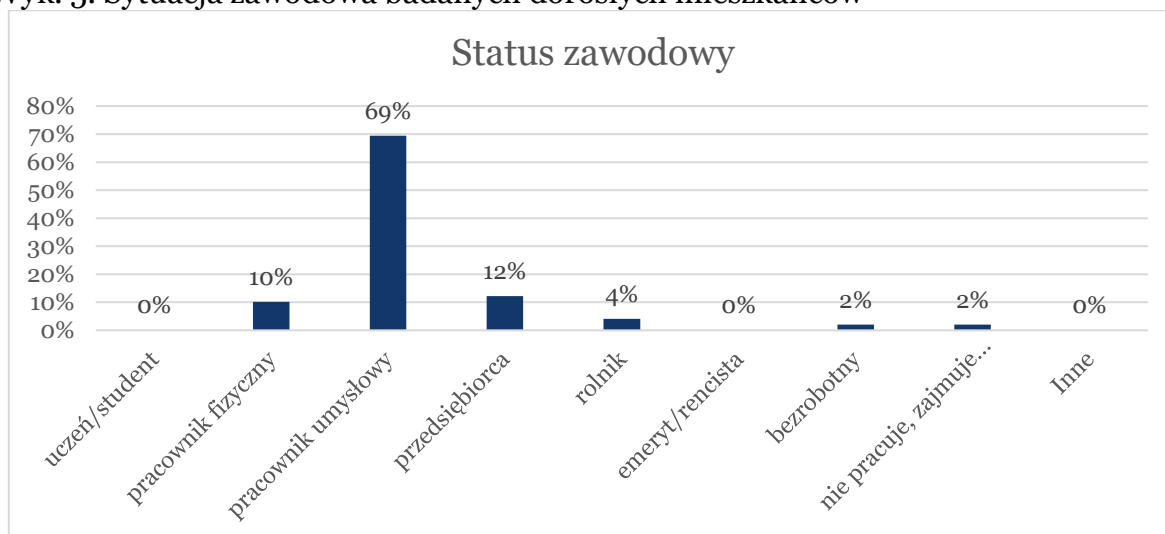
Wyk. 4. Stan cywilny

Źródło: opracowanie własne

Status zawodowy osób biorących udział w badaniu przedstawia się następująco: większość respondentów osoby pracujące umysłowo (69%), co 10 badany (10 %) stanowią pracownicy fizyczni i przedsiębiorcy (12%). Rolnicy to 4%, a osoby nie pracujące, zajmujące się domem to 2%, oraz bezrobotni także 2 %. W badaniu przeważają osoby aktywnie zawodowo, z dominacją pracowników umysłowych, co oznacza, że ich oceny mogą odzwierciedlać potrzeby klasy średniej i aktywnych zawodowo mieszkańców.

Wyk. 5. Sytuacja zawodowa badanych dorosłych mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Z uzyskanych od respondentów informacji wynika, że największą grupę stanowią osoby, których gospodarowanie środkami finansowymi pozostaje na średnim poziomie - cyt. „starcza na co dzień, ale musimy oszczędzać na poważniejsze zakupy”(55%). W dalszej kolejności wskazywano sytuację dobrą, taką charakteryzowało się 31% badanych oraz bardzo dobrą, na tą wskazało 12%. Tylko 2 % badanych uznało, że ich sytuacja ekonomiczna na chwilę obecną jest dość trudna, ponieważ muszą żyć skromnie. Wyniki wskazują na stosunkowo dobrą sytuację materialną ankietowanych, co może wpływać na ich oczekiwania wobec jakości usług społecznych (bardziej rozwój oferty niż pomoc podstawowa).

Wyk. 6. Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?

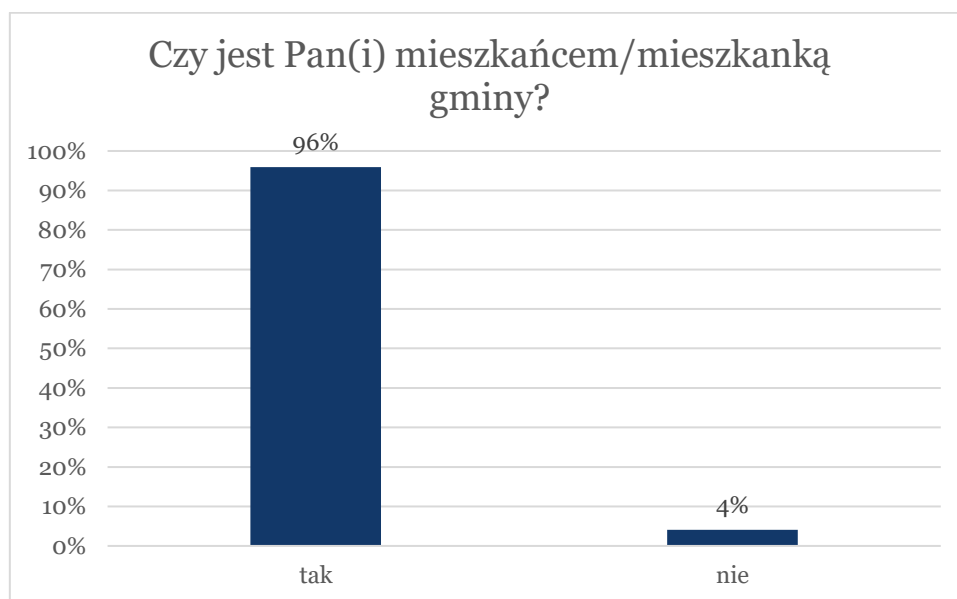
Źródło: opracowanie własne

Informacja ogólna:

Pojęcie jakości życia ma oczywiście charakter subiektywny i każdy trochę inaczej ją rozumie. W kontekście miejsca zamieszkania jakość życia możemy zdefiniować jako odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu zaspokaja ono nasze różne potrzeby. Ich hierarchia dla każdego będzie nieco inna, ale podstawowy katalog jest w miarę zbliżony dla wszystkich – należą do niego kwestie dotyczące pracy, dostępności różnego rodzaju usług, możliwości wychowania i edukacji dzieci, spędzania czasu wolnego w tym oferty rekreacyjnej i kulturalnej oraz kontaktu z naturą, skomunikowania z lokalnymi centrami i tak dalej. Wypadkową tych wszystkich czynników możemy potraktować jako miarę jakości życia. W takim ujęciu satysfakcja z miejsca, w którym się mieszka, jest czynnikiem, który jesteśmy w stanie badać, jako że jest on w znacznym stopniu mierzalny. Poziom życia jest pojęciem, którym określa się, najogólniej biorąc, jakość warunków egzystencji w sensie stopnia zaspokojenia ważniejszych potrzeb, „urządzenia się”, wygody i przyjemności życia. W tym ujęciu jest to synonim najszerzej pojętych warunków życia. Ta część badań wśród dorosłych mieszkańców Gminy Dobroń dotyczyła tego właśnie obszaru, poznania poziomu życia mieszkańców i ich zadowolenia w tej sytuacji. Pod względem miejsca zamieszkania prawie wszyscy badani są mieszkańcami Gminy Dobroń (96 %). Jedynie 4% respondentów to osoby spoza gminy – ich odpowiedzi mogą wносить dodatkową perspektywę, ale nie mają istotnego wpływu na ogólny obraz.

Wyk. 7. Czy jest Pan(i) mieszkańcem/mieszkanką gminy?

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość badanych 80,8% ankietowanych mieszka w gminie od bardzo dawna (od urodzenia lub ponad 10 lat) – świadczy to o dużej stabilności osiedleńczej mieszkańców. 19% to osoby, które mieszkają w gminie krócej niż 10 lat – nowi mieszkańcy, którzy mogą mieć inne spojrzenie na potrzeby i usługi społeczne. Wyniki pokazują, że zdecydowana większość badanych to osoby silnie związane z gminą, co może mieć wpływ na ich oczekiwania wobec rozwoju lokalnego.

Wyk. 8. Jeśli tak, to od jak dawna zamieszkuje Pan(i) gminę?

Źródło: opracowanie własne

Następnie poproszono respondentów o ogólną ocenę poziomu życia w Gminie. Ponad 90% stwierdziła, że Dobroń zdecydowanie (45%) lub raczej jest dobrym miejscem do życia (49%). 6 % uznało, że Gmina zdecydowanie (2%) nie lub raczej

nie (4%) jest dobrym miejscem do życia. Wyniki wskazują na bardzo wysoką satysfakcję mieszkańców z warunków życia w Gminie Dobroń. To mocny atut wizerunkowy i ważna baza dla dalszego rozwoju Gminy.

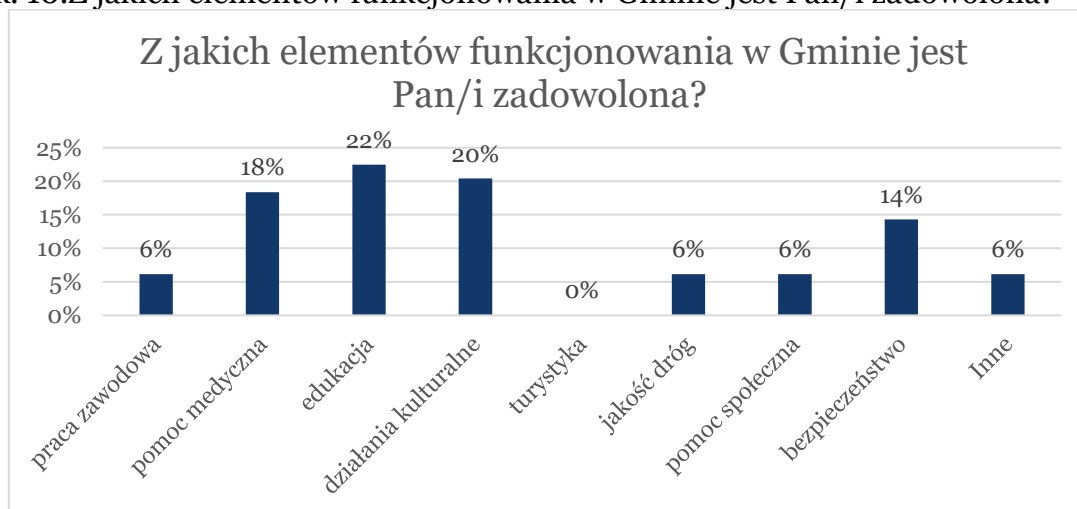
Wyk. 9. Czy uważa Pani/Pana, że gmina jest dobrym miejscem do życia?

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyły zadowolenia respondentów z funkcjonowania poszczególnych elementów Gminy. Na tak zadane pytanie Najwięcej mieszkańców pozytywnie ocenia edukację (22%) i działania kulturalne (20%). Pomoc medyczna (18%) i bezpieczeństwo (14%) również uzyskały wysokie oceny. Infrastruktura drogowa, praca i pomoc społeczna są wskazywane rzadziej (po 6%). Sporadyczne głosy dotyczą lokalizacji, komunikacji i handlu. Najsilniejsze atuty gminy w ocenie mieszkańców to edukacja, kultura i opieka medyczna, co stanowi fundament jakości życia w gminie.

Wyk. 10. Z jakich elementów funkcjonowania w Gminie jest Pan/i zadowolona?

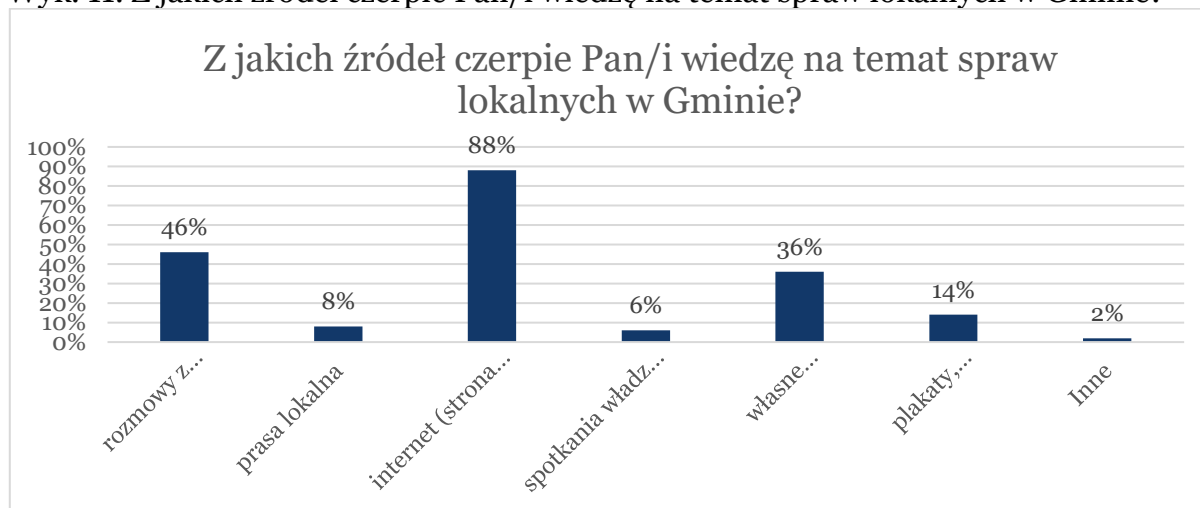
Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie brzmiało: Z jakich źródeł czerpie Pan/i wiedzę na temat spraw lokalnych w Gminie?” Odpowiedzi były wielokrotnego wyboru, dlatego pojawiały się różne kombinacje. Najczęściej wskazywane źródła to:

- 1) Internet (strona gminy, profile w mediach społecznościowych) – dominujące źródło informacji (ponad 88%).
- 2) Rozmowy z rodziną, sąsiadami, znajomymi – ok. 46% wskazań (często w połączeniu z internetem).
- 3) Własne obserwacje i zaangażowanie – kilka wskazań (36%).
- 4) Plakaty i informacje w obiektach użyteczności publicznej – 14%.
- 5) Prasa lokalna – jednostkowe odpowiedzi.
- 6) Brak zainteresowania sprawami lokalnymi – 2%.

Internet i rozmowy bezpośrednie to główne kanały komunikacji lokalnej. Tradycyjne media (prasa, plakaty) mają marginalne znaczenie. Zaskakuje niski odsetek osób, które deklarują brak zainteresowania (2%) – mieszkańcy są generalnie otwarci na informacje o gminie. Gmina powinna kontynuować rozwój komunikacji internetowej i mediów społecznościowych, bo to główny kanał docierania do mieszkańców.

Wyk. 11. Z jakich źródeł czerpie Pan/i wiedzę na temat spraw lokalnych w Gminie?

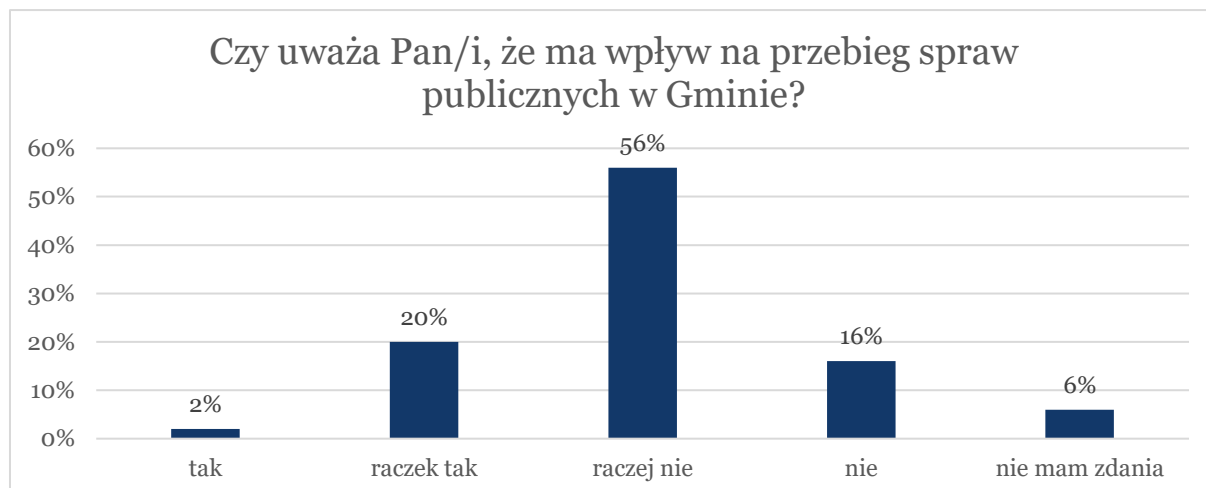

Źródło: opracowanie własne

Następnie zapytano mieszkańców o ich realny wpływ na przebieg spraw publicznych w gminie. Z analizy odpowiedzi wynika, że 72% mieszkańców uważa, że nie ma realnego wpływu na sprawy gminy („raczej nie” i „nie”). Jedynie 22% widzi pewne możliwości wpływu. 6% nie ma zdania. Wyniki pokazują niski poziom poczucia

sprawczości mieszkańców – większość uważa, że ich głos nie jest brany pod uwagę. To wskazuje na potrzebę wzmocnienia mechanizmów partycypacji społecznej (konsultacje, budżet obywatelski, rady społeczne).

Wyk. 12. Czy uważa Pan/i, że ma wpływ na przebieg spraw publicznych w Gminie?

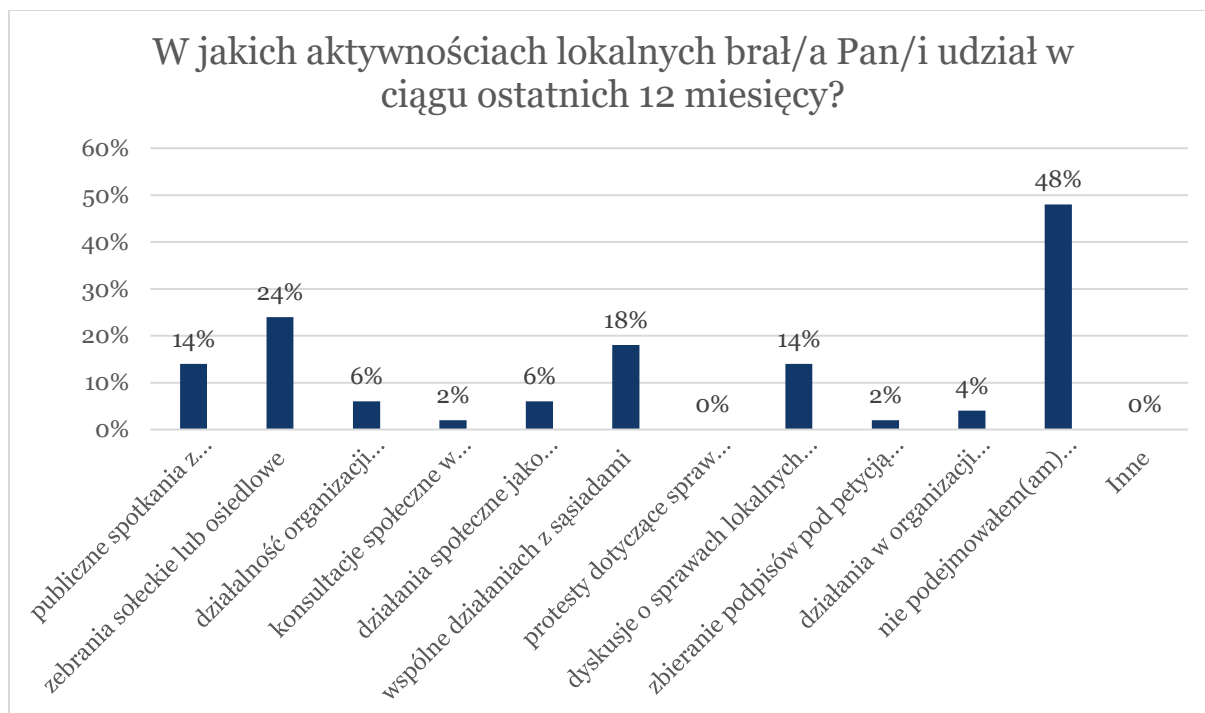
Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyło aktywności mieszkańców Gminy. Na tak sformułowane pytanie badani udzielali następujące odpowiedzi:

- 1) Najwięcej osób (48%) nie podejmowało żadnej aktywności lokalnej – brak zaangażowania to dominująca postawa.
- 2) 24% uczestniczyło w zebraniach sołeckich, a
- 3) 18% w działaniach sąsiedzkich.
- 4) 4% brało udział w wolontariacie i tyle samo w publicznych spotkaniach z władzami.
- 5) Działalność NGO, petycje i aktywność internetowa mają bardzo niski udział (2%).

Wyniki pokazują niską aktywność obywatelską mieszkańców, z wyjątkiem udziału w zebraniach sołeckich. Potwierdza to niski poziom partycypacji społecznej, co koresponduje z wcześniejszym poczuciem braku wpływu na sprawy gminy.

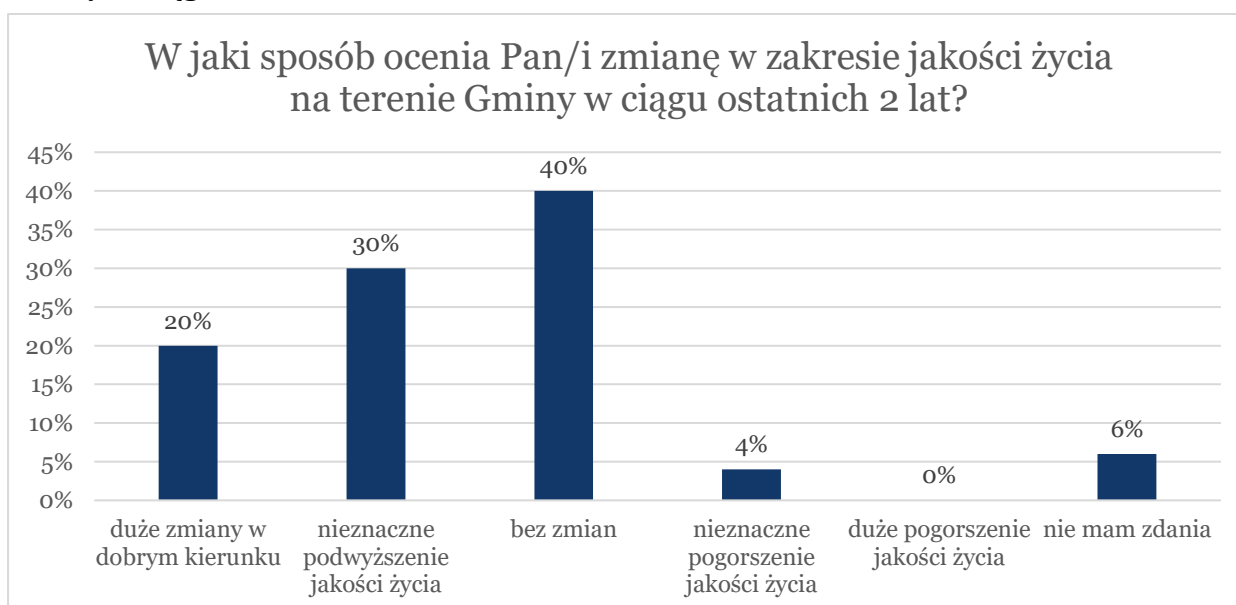
Wyk. 13. W jakich aktywnościach lokalnych brał/a Pan/i udział w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Źródło: opracowanie własne

Następnie zapytano o zmianę jakości życia w Gminie Dobroń w okresie ostatnich 2 lat. Dokładnie połowa badanych wskazała że jakość życia zmieniła się w znacznym zakresie (20%) lub w nieznacznym (30%). 40% badanych uważa że jest bez zmian. Jedynie tylko 4 % uczestników badania odpowiedziało, że nieznacznie się pogorszyła.

Wyk. 14. W jaki sposób ocenia Pan/i zmianę w zakresie jakości życia na terenie Gminy w ciągu ostatnich 2 lat?

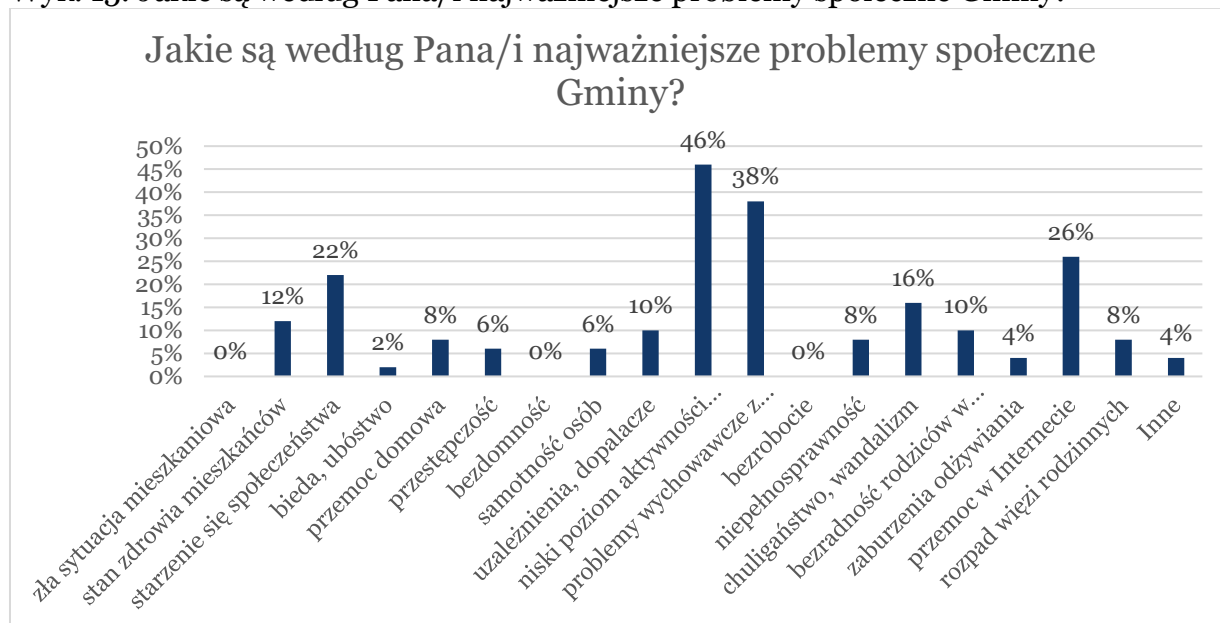
Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie brzmiało „Jakie są według Pana/i najważniejsze problemy społeczne Gminy?”. Najczęściej wymieniane problemy:

- 1) Niski poziom aktywności społecznej – 46% odpowiedzi jednoznacznie, a także często w połączeniu z innymi problemami.
- 2) Starzenie się społeczeństwa – powtarzające się w wielu odpowiedziach (22%).
- 3) Problemy wychowawcze młodzieży – 38%.
- 4) Stan zdrowia mieszkańców, samotność, rozpad więzi rodzinnych (22%).
- 5) Chuligaństwo, wandalizm, przestępczość, przemoc (także w Internecie 26%).

Mieszkańcy dostrzegają zarówno problemy społeczne dorosłych (starzenie się, brak aktywności, samotność, zdrowie), jak i problemy młodzieży (demoralizacja, uzależnienia, chuligaństwo). Silnie przebiega wątek niskiej aktywności społecznej, co koreluje z wcześniejszym poczuciem braku wpływu na życie gminy. Zauważalne są także problemy strukturalne: starzenie się społeczeństwa i rozpad więzi rodzinnych. Mieszkańcy wskazują też na problemy zdrowotne i psychiczne, co sygnalizuje potrzebę usług w obszarze zdrowia publicznego. Główne wyzwania społeczne gminy to: niski poziom aktywności obywatelskiej, starzenie się mieszkańców, problemy młodzieży (uzależnienia, demoralizacja) i słabe więzi rodzinne.

Wyk. 15. Jakie są według Pana/i najważniejsze problemy społeczne Gminy?

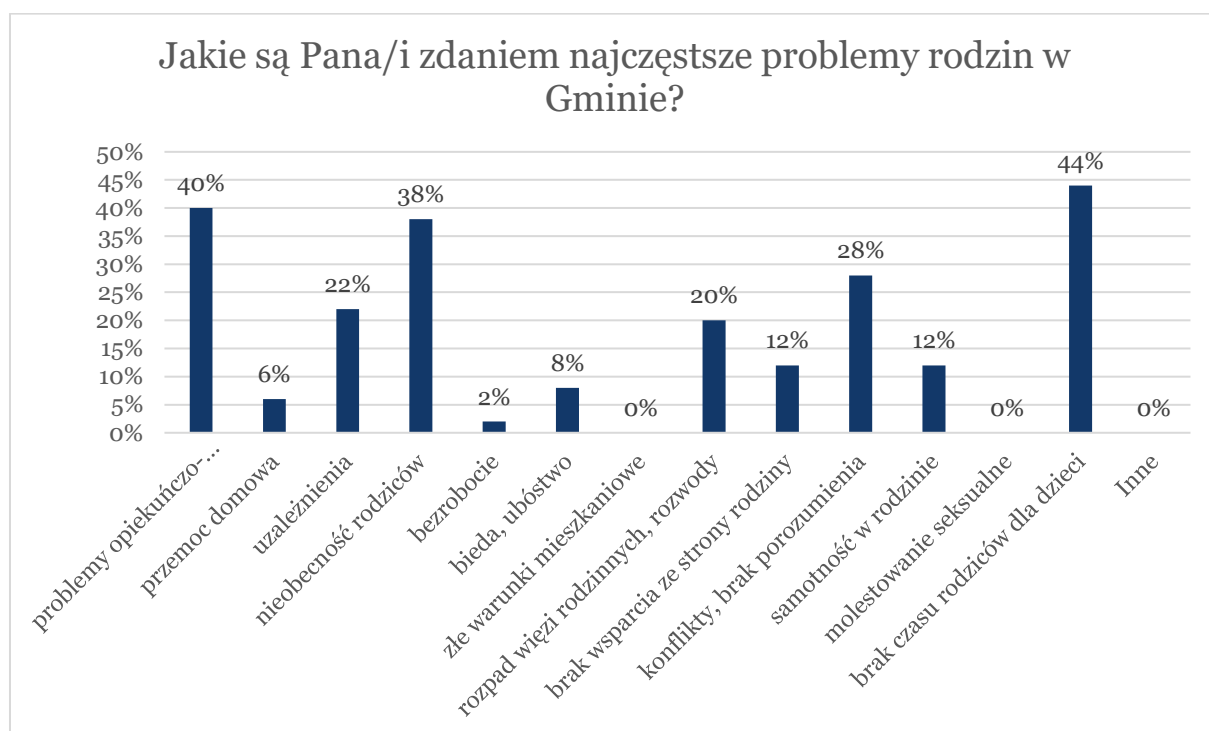

Źródło: opracowanie własne

Następnie zapytano badanych o najczęstsze problemy rodzin. W odpowiedziach mieszkańców najczęściej wymienianym problemem rodzin jest

brak czasu rodziców i ich nieobecność (44% i 38%) – co wskazuje na trudności w godzeniu pracy zawodowej z życiem rodzinnym. Silnie zaznaczają się także problemy wychowawcze, konflikty i rozpad więzi rodzinnych (20%) – pokazuje to wyzwania dla polityki prorodzinnej i społecznej. Mieszkańcy dostrzegają również uzależnienia 22% i biedę, choć nie dominują one w odpowiedziach. Pojawia się też temat samotności i przemocy, co świadczy o złożoności problemów rodzinnych w gminie. Główne wyzwania rodzin w Gminie Dobroń to: brak czasu dla dzieci, problemy wychowawcze, konflikty i słabe więzi rodzinne.

Wyk. 16. Jakie są Pana/i zdaniem najczęstsze problemy rodzin w Gminie?

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyło problemów osób starszych. Według badanych najpoważniejszy problem osób starszych jest samotność i poczucie izolacji – brak więzi i kontaktów społecznych. Istotnym wyzwaniem jest także niewystarczający dostęp do usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych, a także brak wsparcia instytucjonalnego. Seniorzy w ocenie mieszkańców cierpią również z powodu braku ofert aktywizacji społecznej i fizycznej. Główne wyzwania to: samotność, bariery zdrowotne i brak oferty aktywizacyjnej dla seniorów.

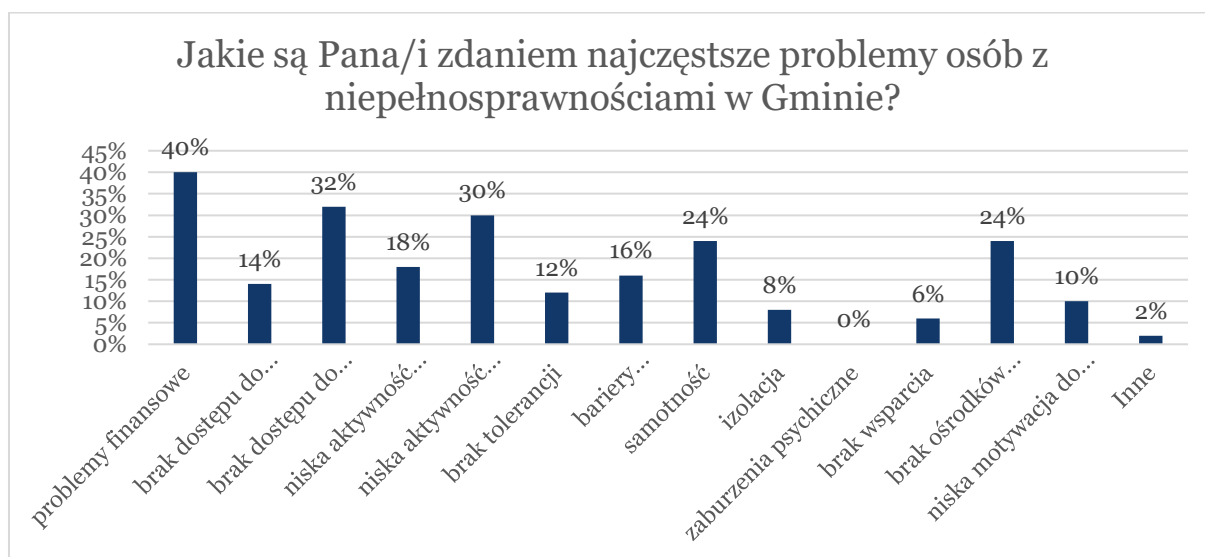
Wyk. 17. Jakież są Pana/i zdaniem najczęstsze problemy osób starszych w Gminie?

Źródło: opracowanie własne

Natomiast jako najczęstsze problemy osób z niepełnosprawnościami w badaniu wskazywano problemy finansowe, zdrowotne i infrastrukturalne – brak pieniędzy, trudności w dostępie do opieki zdrowotnej i przeszkody architektoniczne. Bardzo silnie akcentowana jest samotność i izolacja oraz brak instytucjonalnego wsparcia i oferty aktywizacyjnej. Widać też niski poziom integracji społecznej – bariery mentalne (brak tolerancji) i brak przestrzeni do aktywności. Główne problemy osób z niepełnosprawnościami w gminie to: ubóstwo, bariery zdrowotne i architektoniczne, brak wsparcia i aktywności oraz samotność

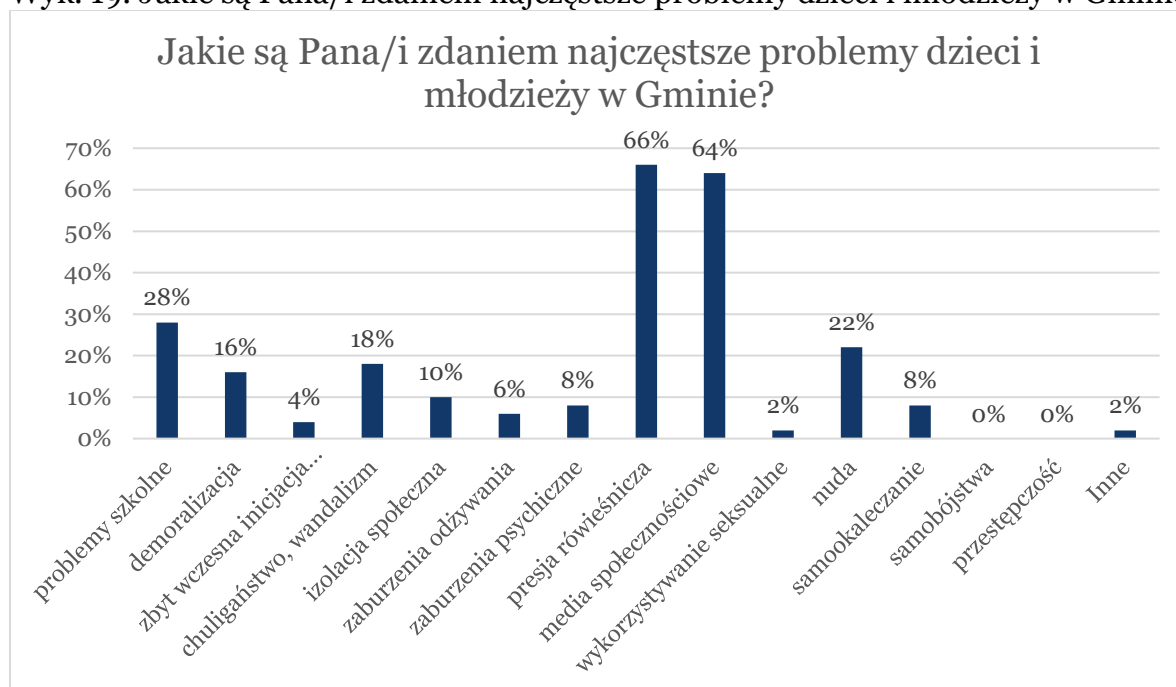
Wyk. 18. Jakież są Pana/i zdaniem najczęstsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie?

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyło problemów dzieci i młodzieży. W tym pytaniu wskazywano, że najczęściej powtarzające się problemy to presja rówieśnicza i media społecznościowe – mieszkańcy zauważają ich bardzo duży wpływ na młodzież. Problemy szkolne, nuda i chuligaństwo wskazują na deficyty w ofercie edukacyjno-wychowawczej i wolnoczasowej. Niepokojące są sygnały dotyczące samookaleczania, zaburzeń psychicznych i odżywiania – wskazują na realne zagrożenia dla zdrowia psychicznego młodzieży. Mieszkańcy postrzegają dzieci i młodzież jako grupę narażoną na presję otoczenia i wpływ mediów społecznościowych, z problemami wychowawczymi i emocjonalnymi. To wymaga działań w zakresie profilaktyki, wsparcia psychologicznego i oferty alternatywnych form spędzania czasu.

Wyk. 19. Jakie są Pana/i zdaniem najczęstsze problemy dzieci i młodzieży w Gminie?

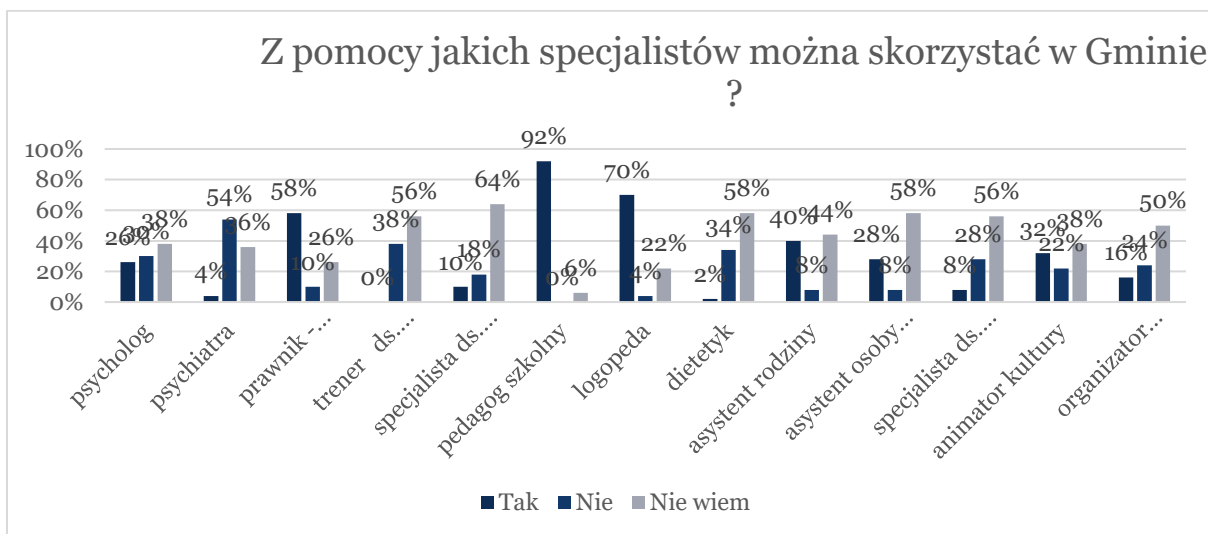

Źródło: opracowanie własne

Następnie zapytano mieszkańców o wiedzę na temat dostępności poszczególnych specjalistów gminie. Odpowiedzi są następujące:

- 1) pedagog szkolny – 92 %
- 2) logopeda – 70%
- 3) prawnik – 58%
- 4) asystent rodziny – 40%
- 5) asystent osoby z niepełnosprawnością – 40%

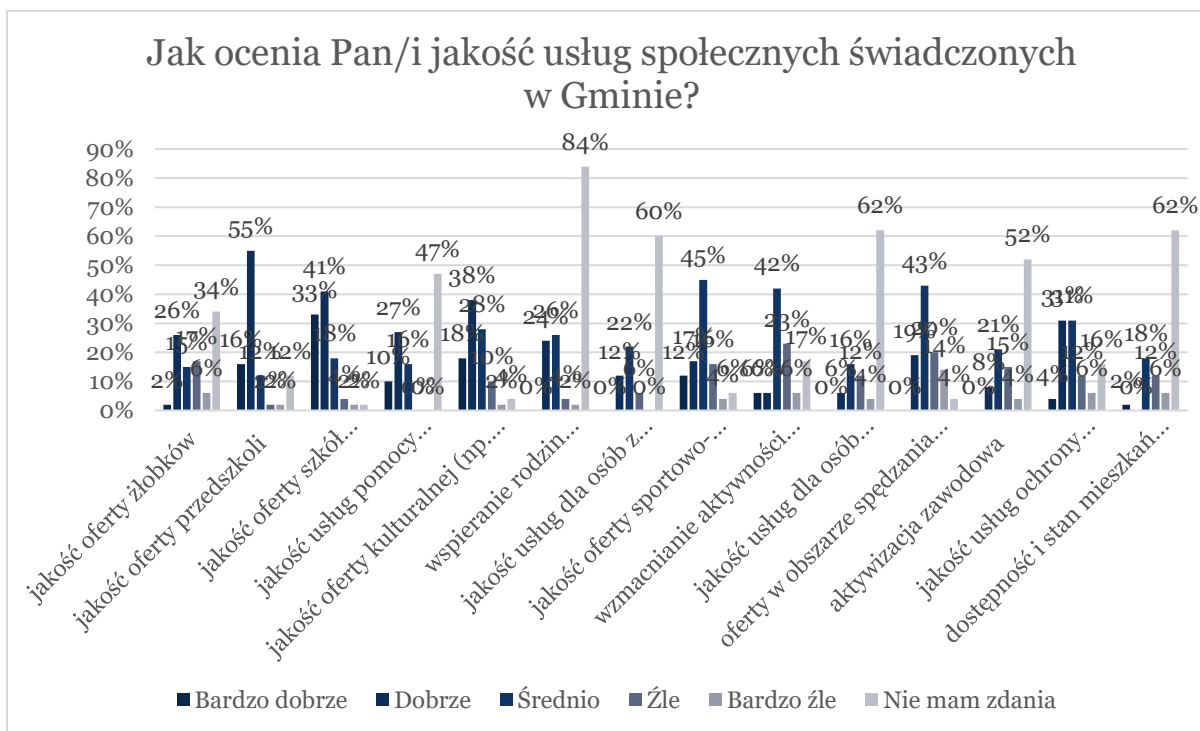
Wyk. 20. Z pomocy jakich specjalistów można skorzystać w Gminie ?

Źródło: opracowanie własne

Następne pytanie dotyczyło jakości oferowanych usług na terenie Gminy. Mieszkańcy najwyżej oceniли jakość oferty szkół podstawowych 74 % dobrze i bardzo dobrze, następnie wskazali ofertę przedszkoli 71 % dobrze i bardzo dobrze oraz ofertę kulturalną 56 % dobrze i bardzo dobrze. Najgorzej została oceniona oferta dla wzmacnianie aktywności społecznej mieszkańców 29 % źle i bardzo źle.

Wyk. 21. Jak ocenia Pan/i jakość usług społecznych świadczonych w Gminie?

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyło zapotrzebowania na usługi społeczne w Gminie. Badani wskazywali, przede wszystkim na konieczność poszerzenia oferty w ogóle. Najsilniej wybrzmiewa potrzeba rozwoju i dostępności usług społecznych – mieszkańcy uważają, że obecna oferta jest zbyt wąska. Wskazywana jest również potrzeba integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców – co koreluje z wcześniejszym poczuciem niskiej aktywności społecznej. Mieszkańcy dostrzegają także konieczność działań dla grup zagrożonych wykluczeniem (bezrobotni, osoby w trudnej sytuacji). Pojawiają się również sygnały o potrzebie profilaktyki uzależnień i wsparcia psychologicznego. Ogólny obraz: mieszkańcy oczekują przede wszystkim szerszej oferty usług społecznych, lepszej dostępności i działań integrujących społeczność.

Wyk. 22. Na jakie działania z zakresu usług społecznych Pana/i zdaniem jest zapotrzebowanie na terenie Gminy?

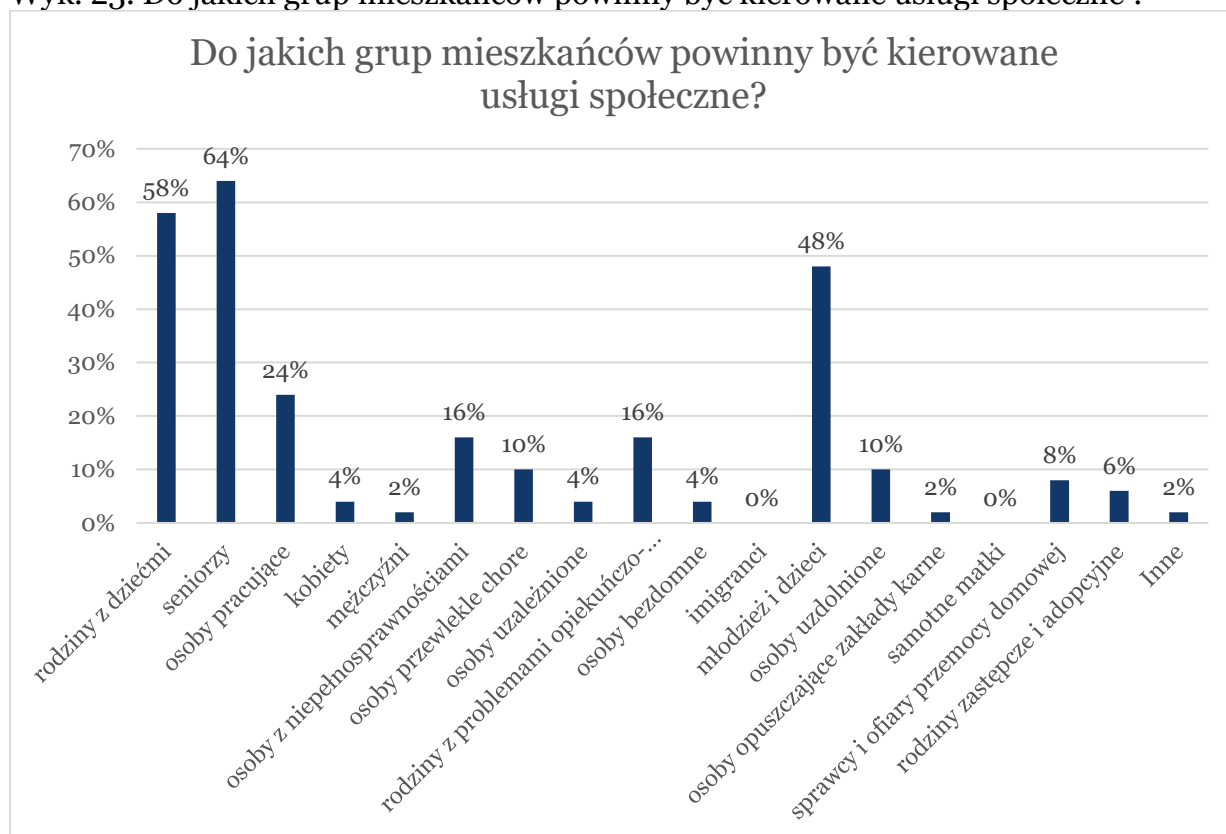

Źródło: opracowanie własne

Następnie zapytano badanych do jakich grup społecznych powinny być kierowane usługi społeczne. Uczestnicy badania najsilniej akcentowane są trzy grupy: rodziny z dziećmi, seniorzy oraz dzieci i młodzież – to kluczowi beneficjenci usług społecznych według mieszkańców. Ważne są także osoby z niepełnosprawnościami i rodziny dysfunkcyjne – jako grupy wymagające szczególnej troski. Pojawiają się też marginalne, ale znaczące grupy zagrożone wykluczeniem (bezdomni, osoby po odbyciu kary). Niektórzy respondenci wskazywali bardzo szeroko (np. „wszyscy

mieszkańcy”), co świadczy o inkluzywnym podejściu do usług społecznych. Główne grupy docelowe to: rodziny z dziećmi, seniorzy, młodzież i osoby z niepełnosprawnościami, przy czym mieszkańcy zauważają też potrzeby grup marginalizowanych.

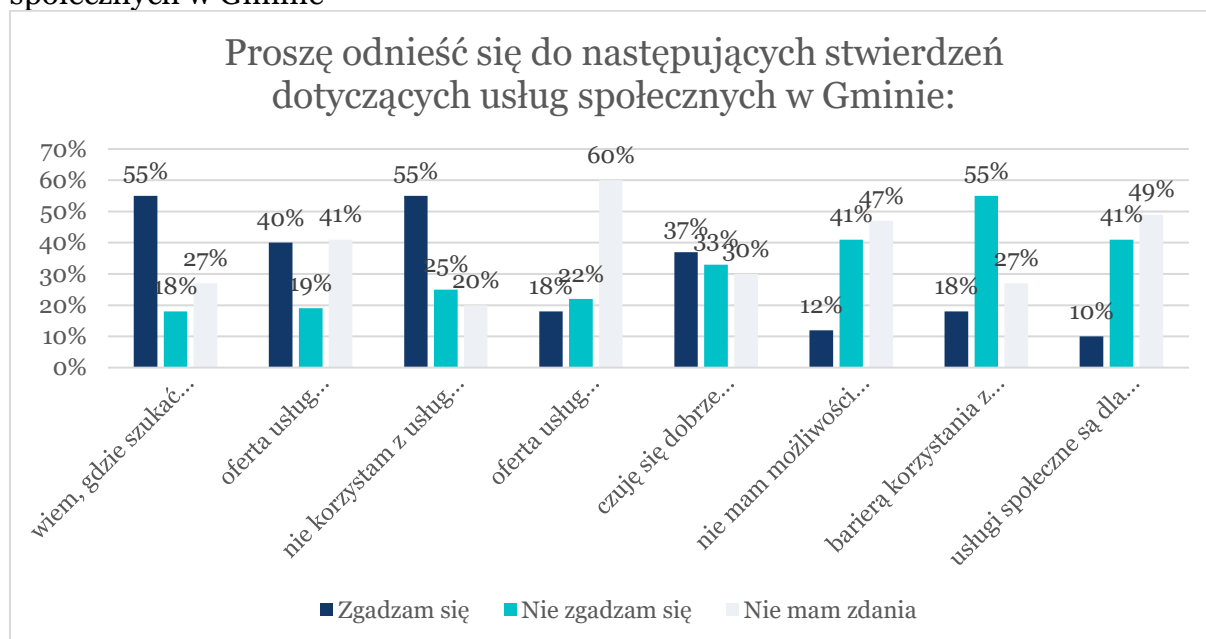
Wyk. 23. Do jakich grup mieszkańców powinny być kierowane usługi społeczne ?

Źródło: opracowanie własne

Następnie badanych poproszono o odniesienie się do wymienionych stwierdzeń, dotyczących usług społecznych. Większość pytaných stwierdziła, że nie korzysta z usług społecznych, ze względu na brak takiej potrzeby (55%) ale wie gdzie szukać informacji na temat oferty usług społecznych (55%). Nie potwierdza też, że barierą w korzystaniu z usług społecznych w gminie jest brak możliwości transportu (55%). Ponad 40 % wskazuje że ma możliwość korzystania s usług społecznych w okolicy miejsca zamieszkania, a usługi społeczne nie są za drogie.

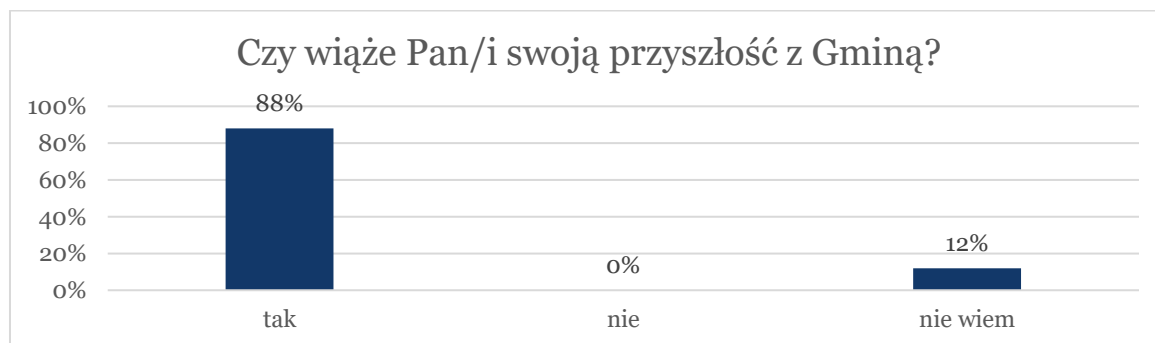
Wyk. 24. Proszę odnieść się do następujących stwierdzeń dotyczących usług społecznych w Gminie

Źródło: opracowanie własne

Dwa ostatnie pytania miały charakter podsumowujący. Na pytanie czy Pan/Pani wiąże swoją przyszłość z Gminą Dobroń prawie 88% mieszkańców deklaruje, że wiąże swoją przyszłość z Gminą Dobroń – to bardzo wysoki poziom identyfikacji lokalnej i zadowolenia z życia w gminie. 12% nie ma pewności, co może wynikać z braku stabilności zawodowej, rodzinnej albo z niepewności co do dalszego rozwoju gminy. Brak odpowiedzi negatywnych („nie”) jest bardzo pozytywnym sygnałem – nikt nie planuje jednoznacznie odejścia z gminy. Wynik ten pokazuje silną lojalność mieszkańców wobec gminy i ich chęć dalszego związania życia z tym miejscem.

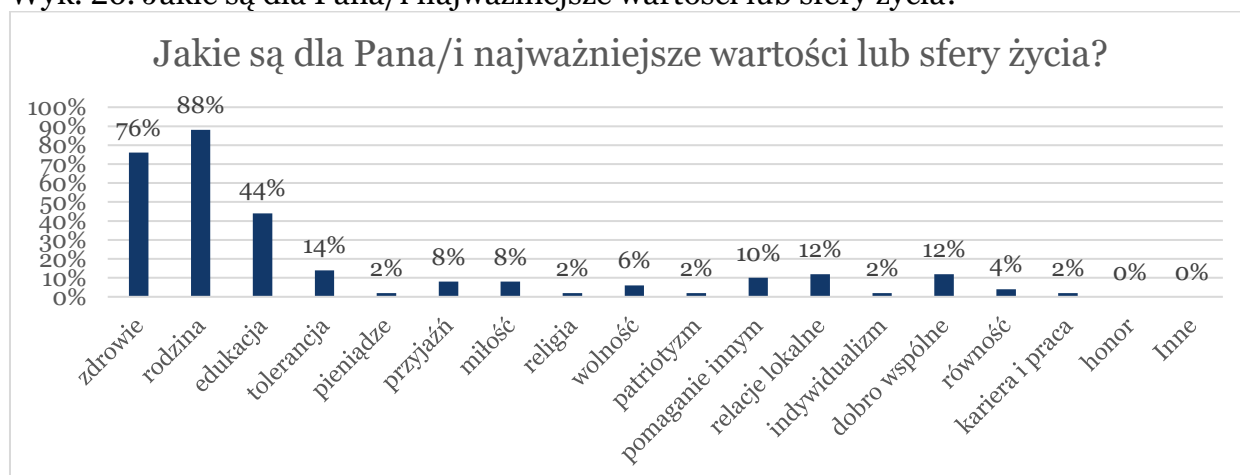
Wyk. 25. Czy wiąże Pan/i swoją przyszłość z Gminą?

Źródło: opracowanie własne

Ostatnim pytaniem było pytanie o najważniejsze wartości lub sfery życia dla badanych. Wartości najważniejsze dla mieszkańców gminy to rodzina i zdrowie, co odzwierciedla tradycyjny system wartości. Istotne znaczenie ma także edukacja i rozwój osobisty – co może wynikać z wysokiego poziomu wykształcenia respondentów. Wartości społeczne, takie jak dobro wspólne, solidarność, pomaganie innym, pokazują otwartość na współpracę i wspólnotowość. W mniejszym stopniu akcentowane są wartości materialne (kariera, pieniądze). Ogólny obraz: mieszkańcy Gminy Dobroń kierują się wartościami rodzinnymi, zdrowotnymi i edukacyjnymi, przy jednoczesnym docenianiu dobra wspólnego i więzi społecznych.

Wyk. 26. Jakie są dla Pana/i najważniejsze wartości lub sfery życia?

Źródło: opracowanie własne

BADANIA ANKIETOWE WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻ ZAMIESZKUJĄCEJ NA TERENIE GMINY

Diagnoza najważniejszych potrzeb i problemów mieszkańców Gminy zakłada rozpoznanie ich w różnych grupach wiekowych. Inne problemy mogą zauważać dorośli mieszkańcy, a inne dzieci i młodzież. Niniejsza diagnoza w związku z tym założyła również badania ankietowe wśród tej młodszej grupy. Ankieta również została udostępniona online. Uzyskane dane przeanalizowano poniżej w dwóch obszarach:

1. Poziom i jakość życia młodzieży w Gminie.
2. Problemy społeczne młodzieży i zapotrzebowanie na usługi dla tej grupy mieszkańców.

BADANA GRUPA

W badaniach wzięło udział 156 respondentów w wieku do 18 roku życia. Pod względem płci grupa ta nie różniła się znacząco, 58 % badanych stanowiły dziewczęta pozostałą część, 42% to chłopcy.

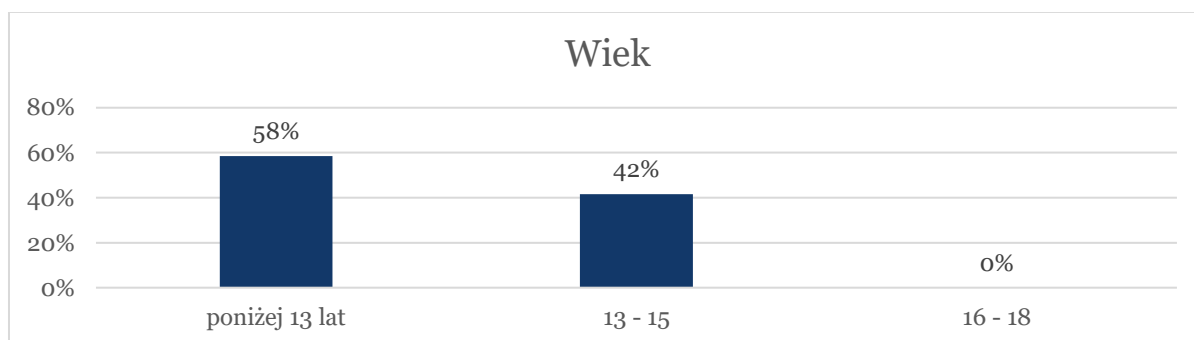
Wyk. 1. Płeć

Źródło: opracowanie własne

Spośród respondentów – młodzieży uczestniczącej w badaniu 58 % uczestników nie przekroczyło 13 roku, życia a 42% miało pomiędzy 13 – 15 lat.

Wyk. 2. Wiek

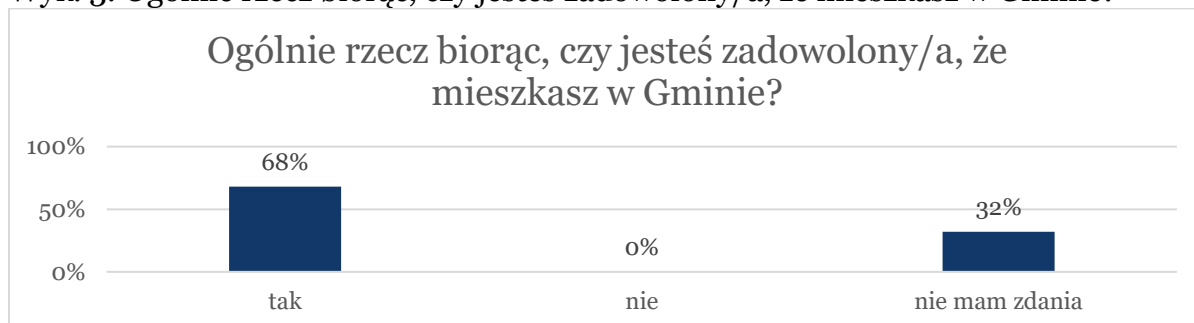

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o zadowolenie z zamieszkania w Gminie 2/3 młodzieży (68%) deklaruje zadowolenie z życia w gminie, 1/3 nie ma zdania, co sugeruje obojętność lub brak silnych emocji wobec miejsca zamieszkania. Brak odpowiedzi negatywnych („nie”) – to dobry sygnał, że młodzież nie postrzega gminy wprost negatywnie.

Można to interpretować jako umiarkowanie pozytywny obraz gminy – młodzież nie jest krytyczna, ale część nie ma sprecyzowanej opinii, co może świadczyć o ograniczonej identyfikacji z lokalną społecznością.

Wyk. 3. Ogólnie rzecz biorąc, czy jesteś zadowolony/a, że mieszkasz w Gminie?"

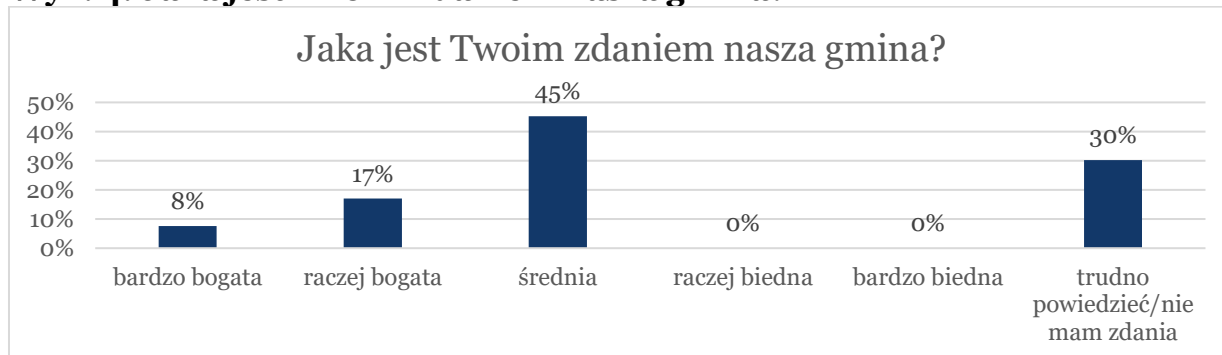

Źródło: opracowanie własne

Jaka jest Twoim zdaniem nasza gmina - na tak zadane pytanie najczęściej (45%) badanych uważa gminę za „średnią” – ani bogatą, ani biedną. 30% nie ma zdania, co pokazuje, że młodzież często nie orientuje się w sytuacji finansowej gminy. 25% (razem „raczej bogata” i „bardzo bogata”) ocenia gminę pozytywnie, jako mającą środki na rozwój. Nikt nie wskazał gminy jako biednej – to dobra wiadomość, gmina nie jest postrzegana w kategorii niedostatku.

Obraz gminy w oczach młodzieży jest neutralny do umiarkowanie pozytywnego, ale jednocześnie brakuje świadomości ekonomicznej i wiedzy o możliwościach finansowych samorządu.

Wyk. 4. Jaka jest Twoim zdaniem nasza gmina?

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o zainteresowanie sprawami gminy 60% młodzieży interesuje się sprawami gminy – to całkiem dobry wynik, wskazuje na pewne poczucie lokalnej przynależności. 27% nie ma zdania – ta grupa jest bierna, nie angażuje się ani pozytywnie, ani negatywnie. 13% wprost deklaruje brak zainteresowania – to mniejszość, ale może wskazywać na poczucie, że sprawy gminy ich nie dotyczą.

Widać, że ponad połowa młodzieży chce wiedzieć, co się dzieje w gminie, ale spory odsetek pozostaje obojętny. Może to być efekt braku atrakcyjnych form komunikacji (np. brak dostosowania kanałów informacji do młodzieży).

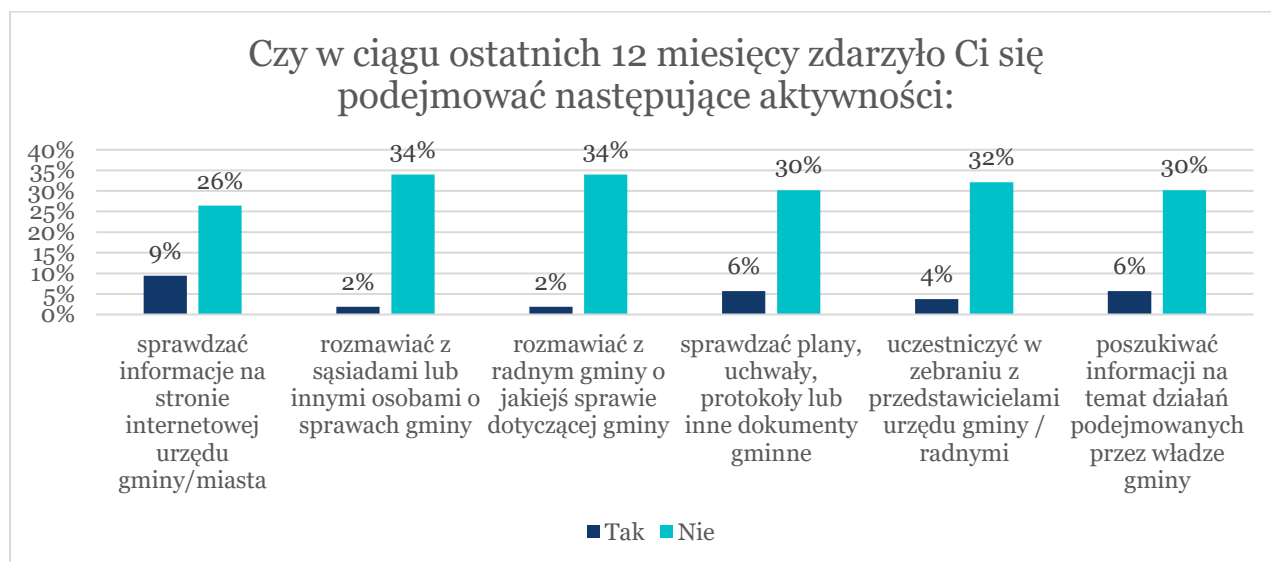
Wyk. 5. Czy interesuje Cię to, co się dzieje na terenie naszej Gminy

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o pozyskiwanie informacji o sprawach gminy tylko 9 % odpowiadających wskazało, że sprawdzało informacje na stronie urzędu gminy a 6 % w ogóle poszukiwało o działaniach władz gminy.

Wyk. 6. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się podejmować następujące aktywności?

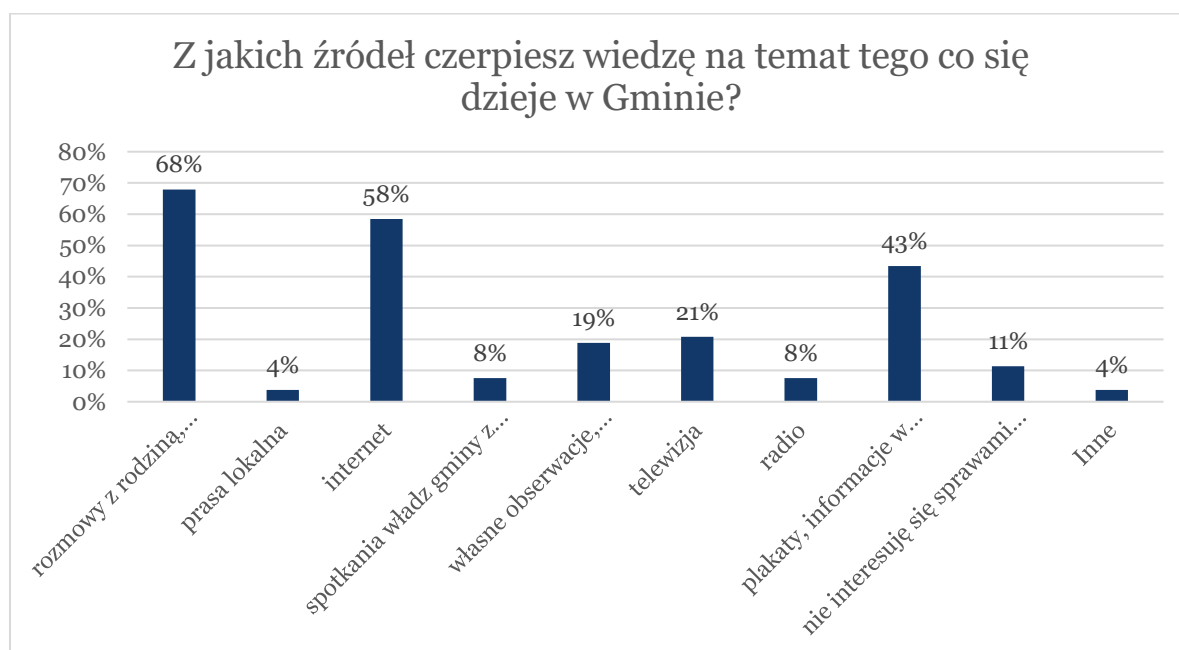
Źródło: opracowanie własne

Kolejnym pytaniem zadany młodzieży było „Z jakich źródeł czerpiesz wiedzę na temat tego, co się dzieje w Gminie?” - odpowiedzi były wielokrotnego wyboru, dlatego respondenci podawali różne kombinacje. Najczęściej wskazywane źródła to: Rozmowy z rodziną, sąsiadami, znajomymi – pojawia się w zdecydowanej większości odpowiedzi. Internet – bardzo częste źródło informacji. Telewizja, plakaty w

obiektach użyteczności publicznej – pojawiają się znacznie rzadziej. Spotkania władz gminy z mieszkańcami, prasa lokalna, radio – pojedyncze wskazania. Brak zainteresowania sprawami lokalnymi – ok. 8% młodzieży wprost przyznało, że nie interesuje się w ogóle informacjami o gminie. Analiza Najważniejszym kanałem komunikacji okazują się bezpośrednie relacje społeczne i internet – to przez nie młodzież najczęściej dowiaduje się, co dzieje się w gminie. Tradycyjne media lokalne (prasa, radio) praktycznie nie docierają do młodzieży. Zaskakujące jest dość wysokie znaczenie rozmów z rodziną – młodzi dowiadują się o gminie głównie poprzez otoczenie, a nie bezpośrednio od instytucji. Brak zainteresowania u części młodzieży to sygnał, że dotychczasowe formy komunikacji nie są dla nich atrakcyjne.

Warto, aby gmina silniej wykorzystała media społecznościowe, internet i działania skierowane bezpośrednio do młodzieży, zamiast bazować na tradycyjnych kanałach.

Wyk. 7. Z jakich źródeł czerpiesz wiedzę na temat tego, co się dzieje w Gminie?

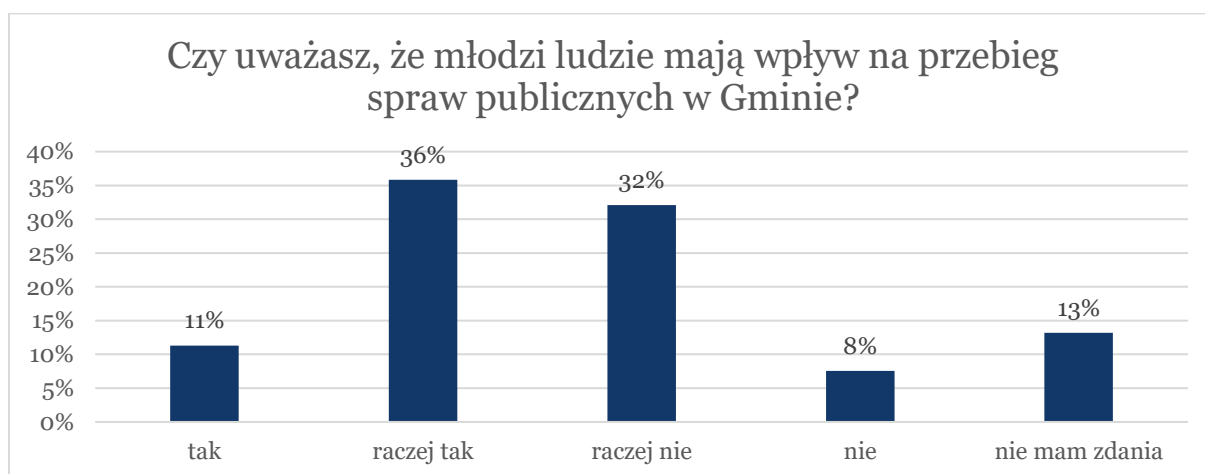

Źródło: opracowanie własne

Kolejne zadane pytanie to „Czy uważasz, że młodzi ludzie mają wpływ na przebieg spraw publicznych w Gminie?” – 36 % uważa, że młodzi mają „raczej” wpływ, a kolejne 11% że mają wpływ zdecydowany - razem prawie połowa dostrzega pewne możliwości oddziaływania. 40% badanych (raczej nie + nie) jest przekonana, że młodzi niewiele znaczą w decyzjach gminnych. 13 % nie ma zdania, co sugeruje brak zainteresowania lub niewiedzę na temat mechanizmów partycypacji.

Wynik pokazuje duży podział opinii – część młodzieży wierzy we własny wpływ, ale niemal tyle samo uważa, że go nie ma. To wskazuje na potrzebę wzmocnienia narzędzi angażowania młodych (np. młodzieżowa rada gminy, konsultacje społeczne dostosowane do młodzieży).

Wyk. 8. Czy uważasz, że młodzi ludzie mają wpływ na przebieg spraw publicznych w Gminie?

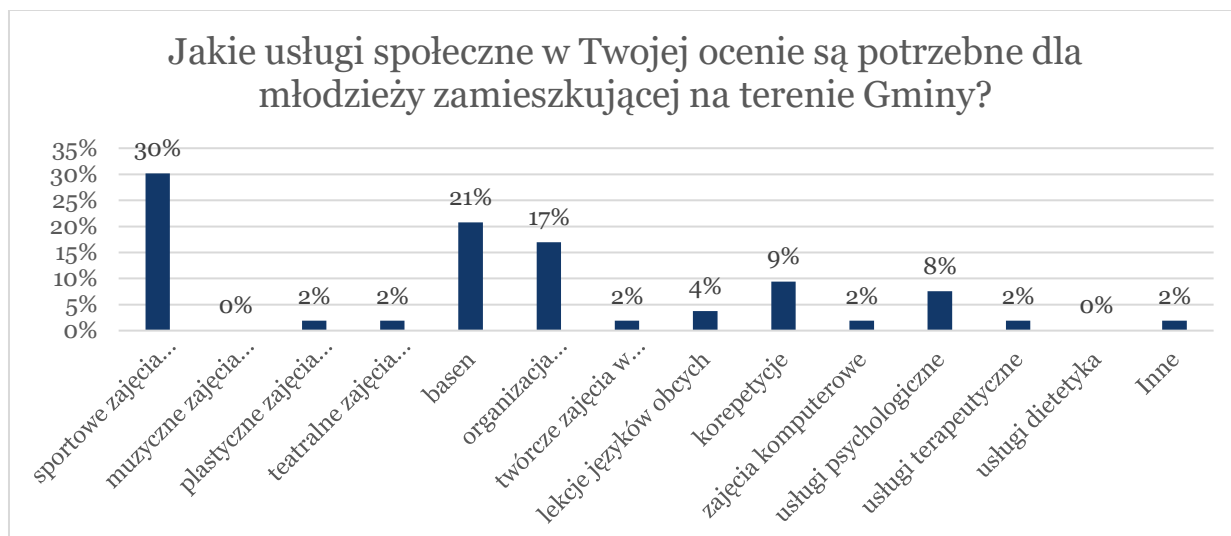

Źródło: opracowanie własne

Na prośbę o wskazanie usług potrzebnych dla młodzieży, badani wskazali największe zapotrzebowanie dotyczy aktywności sportowych (30%) – młodzież chce mieć więcej zajęć ruchowych, sekcji i boisk. Basen (21%) to druga najczęściej wskazywana potrzeba – widoczny brak infrastruktury rekreacyjnej w gminie. Obozy, kolonie i półkolonie (17%) – młodzież oczekuje wsparcia w organizacji wyjazdów integracyjnych. Korepetycje i wsparcie edukacyjne (9%) – część młodzieży potrzebuje dodatkowej pomocy w nauce. Wsparcie psychologiczne (8%) – choć mniej liczne, to bardzo ważne wskazanie, pokazujące świadomość problemów emocjonalnych i zdrowia psychicznego. Pozostałe odpowiedzi (artystyczne, językowe, komputerowe) są jednostkowe, ale pokazują zapotrzebowanie na różnorodność oferty.

Najważniejszym wnioskiem jest potrzeba rozbudowy infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także zwiększenie dostępności wsparcia edukacyjnego i psychologicznego.

Wyk. 9. „Jakie usługi społeczne w Twojej ocenie są potrzebne dla młodzieży zamieszkującej na terenie Gminy?”

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o dodatkowe zajęcia aż 51 % spośród badanych wskazało, że uczęszcza na takie zajęcia poza szkołą, a 22% że w szkole.

Wyk. 10. „Czy uczęszczasz na dodatkowe zajęcia np. muzyczne, sportowe, plastyczne, wyrównawcze organizowane w szkole lub po za szkołą?”

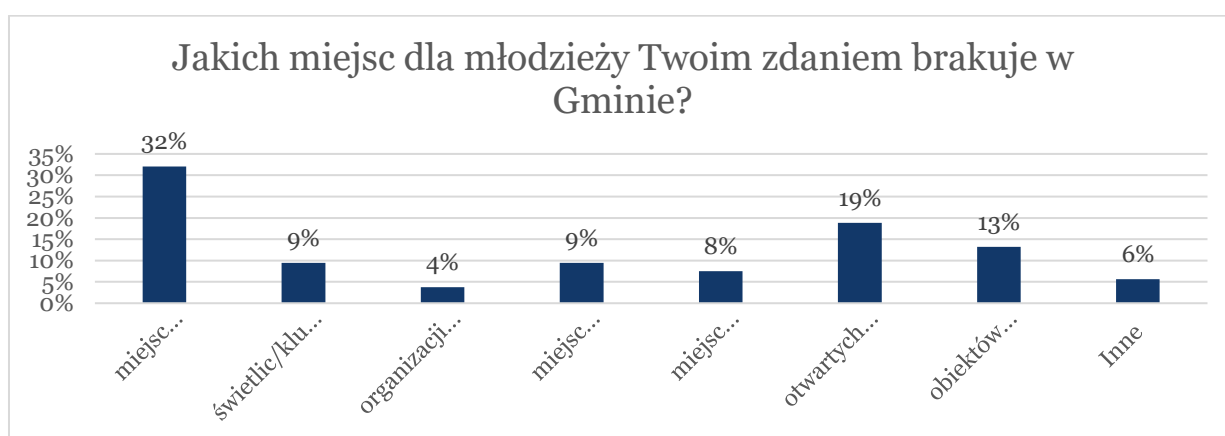
Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyło o miejsc dedykowanych młodzieży. Spośród odpowiadających ponad połowa ankietowanych wskazała brak ogólnych miejsc spędzania wolnego czasu przestrzeni, gdzie młodzież mogłaby się spotykać i integrować. Duży nacisk na infrastrukturę sportowo-rekreacyjną – łącznie 51% (miejscas spędzania czasu wolnego 32 %, otwarte obiekty sportowe 19%). Ponadto młodzież uczestnicząca w badaniu chce świetlic, klubów i miejsc wsparcia – młodzi

potrzebują przestrzeni nie tylko do zabawy, ale też do rozwoju i pomocy w problemach. Pojawiły się też sygnały o potrzebie miejsc aktywności społecznej i organizacji dla młodych – co pokazuje, że część młodzieży oczekuje możliwości działania. Jednostkowe wskazania restauracji mogą oznaczać brak przestrzeni spotkań o mniej formalnym charakterze.

Główną potrzebą młodzieży jest stworzenie dostępnych i atrakcyjnych przestrzeni do spędzania wolnego czasu – zarówno sportowych, jak i społecznych.

Wyk. 11. Jakich miejsc dla młodzieży Twoim zdaniem brakuje w Gminie?

Źródło: opracowanie własne

Następnie młodzież była pytana o działalność społeczną w organizacjach pozarządowych. 42% młodych nie jest pewna swojej decyzji – co oznacza otwartość, ale też brak wiedzy, jak wygląda wolontariat czy działalność społeczna. 41% (raczej tak + zdecydowanie tak) wykazuje gotowość do zaangażowania – to duży potencjał do aktywizacji. 17% (raczej nie + zdecydowanie nie) nie widzi siebie w działalności społecznej.

Wynik sugeruje, że młodzież ma potencjał do angażowania się w życie społeczne gminy, ale potrzebuje jasnych propozycji działań, informacji o możliwościach i zachęty.

Wyk. 12. Czy zdecydowałabyś/zdecydowałbyś się na działalność społeczną w organizacjach na rzecz mieszkańców lub pomoc w formie wolontariatu na terenie gminy?

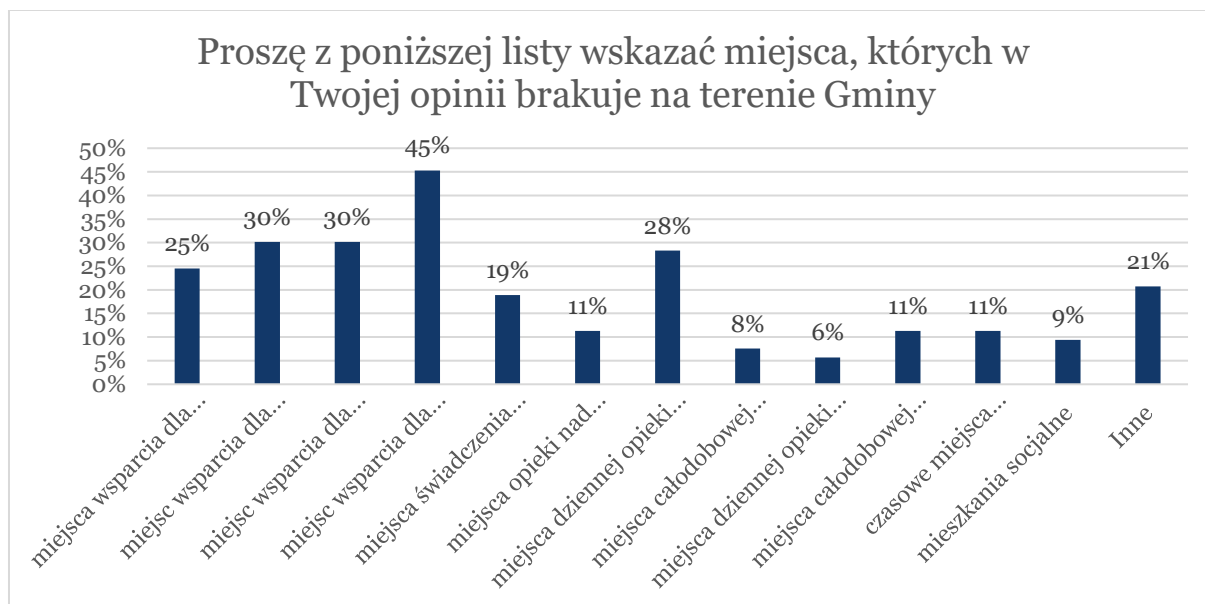
Źródło: opracowanie własne

Następne pytanie dotyczyło wskazania miejsc jakich brakuje na terenie Dobronia. Główne wskazywane kategorie to: miejsca wsparcia dla osób w kryzysie (emocjonalnym, społecznym, uzależnienia), placówki opiekuńcze i zdrowotne – m.in. całodobowa opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki), miejsca świadczenia usług medycznych. Kolejne wskazania dotyczyły: wsparcie dla osób bezdomnych (najwyższy procent jednostkowych odpowiedzi – 45%) i poszukujących zatrudnienia, mieszkań socjalnych – pojedyncze odpowiedzi, ale sygnalizujące świadomość problemu mieszkaniowego.

Podsumowując najwięcej uwagi młodzież zwraca na brak miejsc wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej – co pokazuje wysoką wrażliwość społeczną, nawet jeśli dotyczy to nie bezpośrednio ich samych. Pojawia się wyraźny sygnał dotyczący braków w opiece zdrowotnej i instytucjonalnej (opieka nad dziećmi, seniorami, osobami niepełnosprawnymi). Mniejszy, ale obecny głos dotyczy problemu bezdomności, uzależnień i bezrobocia. Sporadyczne wskazania infrastruktury sportowej i mieszkaniowej pokazują, że młodzież postrzega również aspekty praktyczne życia w gminie.

Wynik ten sugeruje, że młodzież widzi gminę nie tylko przez pryzmat swoich potrzeb, ale także problemów społecznych dotyczących innych mieszkańców. To ważny sygnał w diagnozie – młodzi są świadomi wyzwań społecznych i dostrzegają potrzebę budowy systemu wsparcia.

Wyk. 13. Proszę z poniższej listy wskazać miejsca, których w Twojej opinii brakuje na terenie Gminy

Źródło: opracowanie własne

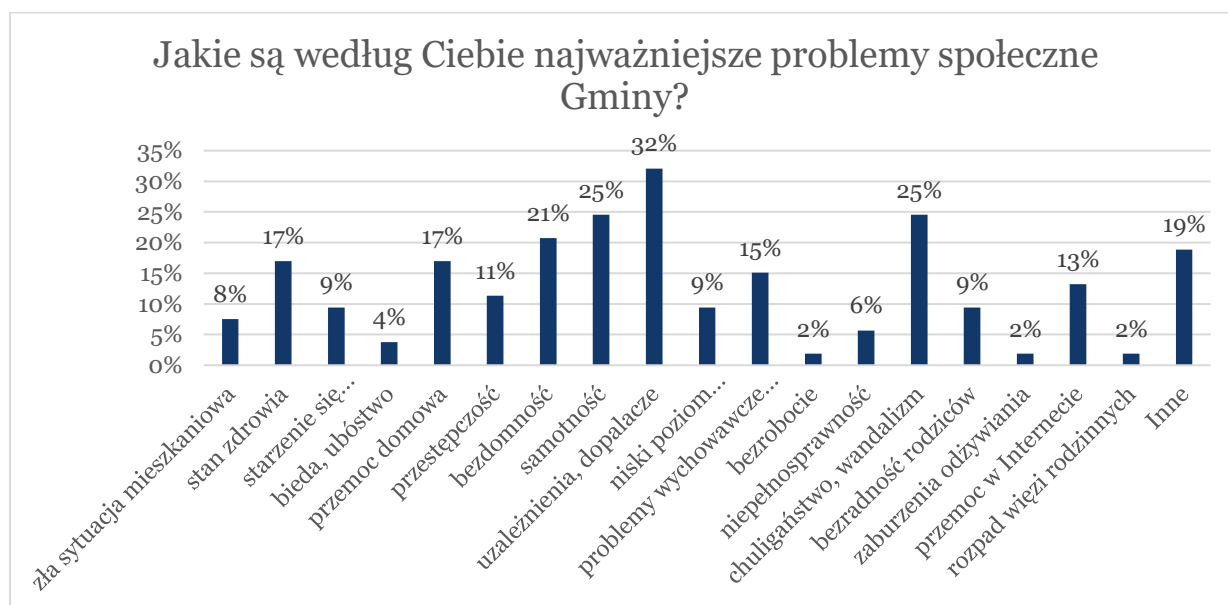
Następne pytanie dotyczyło najważniejszych problemów społecznych w Gminie. Odpowiedzi badanych były bardzo zróżnicowane, ale można pogrupować je w kilka głównych kategorii. Najczęściej wskazywane problemy to:

- 1) Uzależnienia (alkohol, dopalacze, narkotyki) (najczęściej wskazywany problem) 32%;
- 2) Chuligaństwo, wandalizm – 25% odpowiedzi
- 3) Bezdomność, często w połączeniu z innymi problemami (ubóstwo, samotność) – pojawiały się regularnie w odpowiedziach.
- 4) Samotność i izolacja społeczna – wielokrotnie powtarzana kategoria.
- 5) Przemoc domowa 17% odpowiedzi.

Młodzież dostrzega problemy typowe dla sfery społecznej i rodzinnej – uzależnienia, przemoc, brak więzi społecznych. Bardzo silnie przebija się temat chuligaństwa i wandalizmu – co może wskazywać na brak przestrzeni do konstruktywnej aktywności młodych. Pojawiają się też problemy bardziej „dorosłe” (bezdomność, sytuacja mieszkaniowa, starzenie się społeczeństwa) – świadczy to o świadomości młodych na temat szerszych wyzwań gminy. Wyniki wskazują, że młodzież nie postrzega gminy jako wolnej od problemów społecznych – przeciwnie, widzi wiele zagrożeń, które dotyczą różnych grup mieszkańców.

Warto podkreślić, że młodzież dostrzega zarówno własne problemy (uzależnienia, demoralizacja), jak i problemy społeczne dorosłych (bezdomność, starzenie się społeczeństwa).

Wyk. 14. Jakie są według Ciebie najważniejsze problemy społeczne Gminy?

Źródło: opracowanie własne

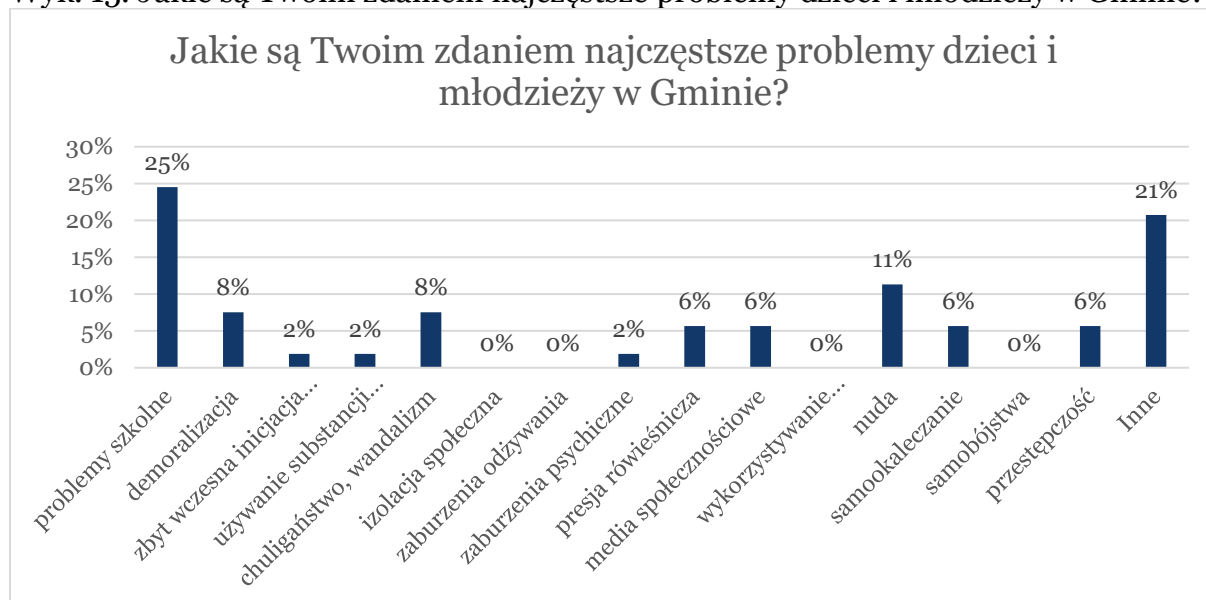
Na pytanie o najczęstsze problemy dzieci i młodzieży, badani wskazali:

- 1) Najczęściej wskazywane są problemy szkolne (25%) – trudności w nauce, brak wsparcia, stres związany z edukacją.
- 2) Nuda (11%) – młodzież odczuwa brak atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu.
- 3) Chuligaństwo, wandalizm oraz demoralizacja (łącznie 16%) – wskazuje na brak konstruktywnych zajęć i nadzoru nad częścią młodych.
- 4) Problemy emocjonalne i psychiczne (samookaleczanie, zaburzenia psychiczne, presja rówieśnicza, zaburzenia odżywiania) – pojawiają się wielokrotnie i są niepokojącym sygnałem.
- 5) Media społecznościowe (6%) – młodzi dostrzegają negatywny wpływ internetu.
- 6) Pojedyncze odpowiedzi wskazują na inne ryzyka (wczesna inicjacja seksualna, substancje psychoaktywne).

Widać, że młodzież zmaga się z dwoma typami problemów: 1. Edukacyjno-organizacyjne – brak zajęć, nuda, trudności szkolne. 2. Psychospołeczne – presja rówieśnicza, samookaleczanie, demoralizacja. To sygnał, że gmina

powinna równocześnie inwestować w ofertę spędzania wolnego czasu i w usługi wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży.

Wyk. 15. Jakie są Twoim zdaniem najczęstsze problemy dzieci i młodzieży w Gminie?

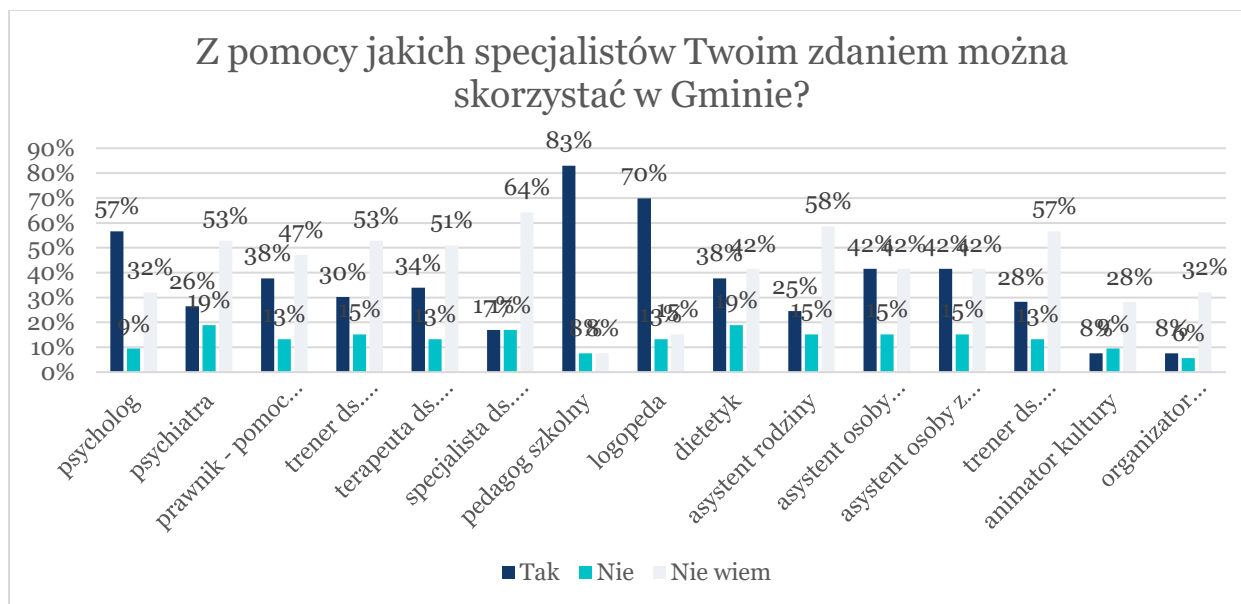
Źródło: opracowanie własne

Kolejne zadane pytanie dotyczyły specjalistów, których potrzebuje młodzież. Odpowiadający odpowiadali następująco:

- 1) Najczęściej wskazywani specjaliści to pedagog szkolny (83%), logopeda (70%) i psycholog (57%) – to pokazuje, że młodzież widzi ogromne potrzeby wsparcia w sferze edukacyjnej i psychologicznej.
- 2) Wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych (42%) – młodzi dostrzegają potrzebę pomocy także innym grupom mieszkańców.
- 3) Specjaliści: prawnicy i dietetycy (po 38%) – sygnalizują praktyczne potrzeby związane z życiem codziennym i zdrowiem.
- 4) Terapeuci ds. uzależnień (34%) i psychiatry (26%) – wskazują na świadomość problemów psychicznych i uzależnień.

Wynik bardzo wyraźnie pokazuje, że najpilniejsza potrzeba to wzmocnienie dostępności pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej dla dzieci i młodzieży.

Wyk. 16. Jakich specjalistów Twoim zdaniem najbardziej potrzebuje młodzież w Gminie?

Źródło: opracowanie własne

Na pytania o ofertę usług społecznych odpowiadający wskazywali następujące kierunki działań.:

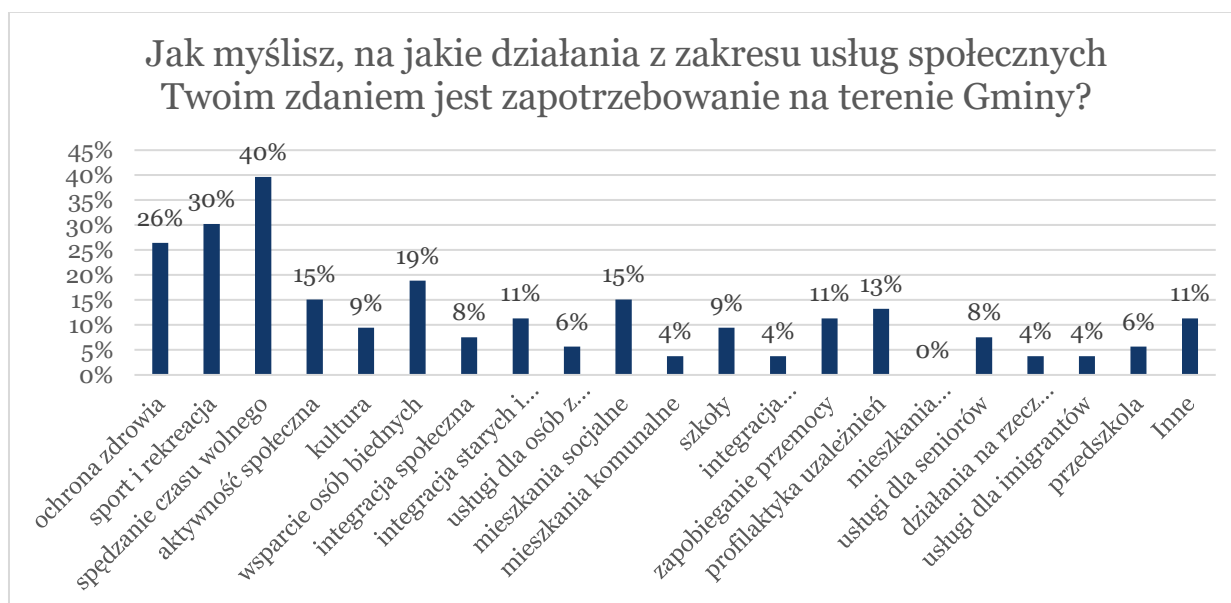
- 1) Poszerzenie oferty i zwiększenie dostępu do usług społecznych (ochrona zdrowia, sport rekreacja, spędzanie czasu wolnego) – powtarza się w wielu odpowiedziach, dominujący wątek.
- 2) Profilaktyka uzależnień i wsparcie psychologiczne – wskazywane kilkakrotnie.
- 3) Budowa i remonty mieszkań komunalnych / socjalnych .
- 4) Integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców (np. „integracja starych i nowych mieszkańców gminy”) – sygnały o potrzebie budowania więzi lokalnych.
- 5) Wsparcie osób i grup doświadczających biedy i wykluczenia – kilkanaście wskazań.
- 6) Zapobieganie przemocy w rodzinie – również pojawiło się wśród odpowiedzi.
- 7) Działania na rzecz bezrobotnych i osób w trudnej sytuacji zawodowej jednostkowo.

Młodzież wyraźnie dostrzega potrzebę rozwoju usług społecznych w gminie – widać przekonanie, że obecna oferta jest niewystarczająca. Silny akcent pada na problemy psychologiczne i uzależnienia – co koresponduje z wcześniejszymi pytaniami o problemy młodzieży. Pojawiają się też tematy mieszkalnictwa i integracji społecznej, które nie są typowo młodzieżowe – świadczy to o świadomości szerszych

wyzwań gminy. Brak jednoznacznie dominującego kierunku (oprócz hasła „poszerzenie oferty”) sugeruje, że potrzeby są różnorodne i wielowymiarowe.

Warto podkreślić, że młodzież oczekuje większej dostępności usług społecznych, w tym wsparcia psychologicznego i profilaktyki, ale jednocześnie dostrzega problemy mieszkaniowe, wykluczenie i brak integracji w społeczności lokalnej.

Wyk. 17. Jak myślisz, na jakie działania z zakresu usług społecznych jest zapotrzebowanie na terenie Gminy?

Źródło: opracowanie własne

Następnie zapytano badanych do o grupy społeczne do których powinno skierować się usługi społeczne. Odpowiedzi były wielokrotnego wyboru i mocno zróżnicowane, ale dają się pogrupować w główne kategorie. Najczęściej wskazywane grupy:

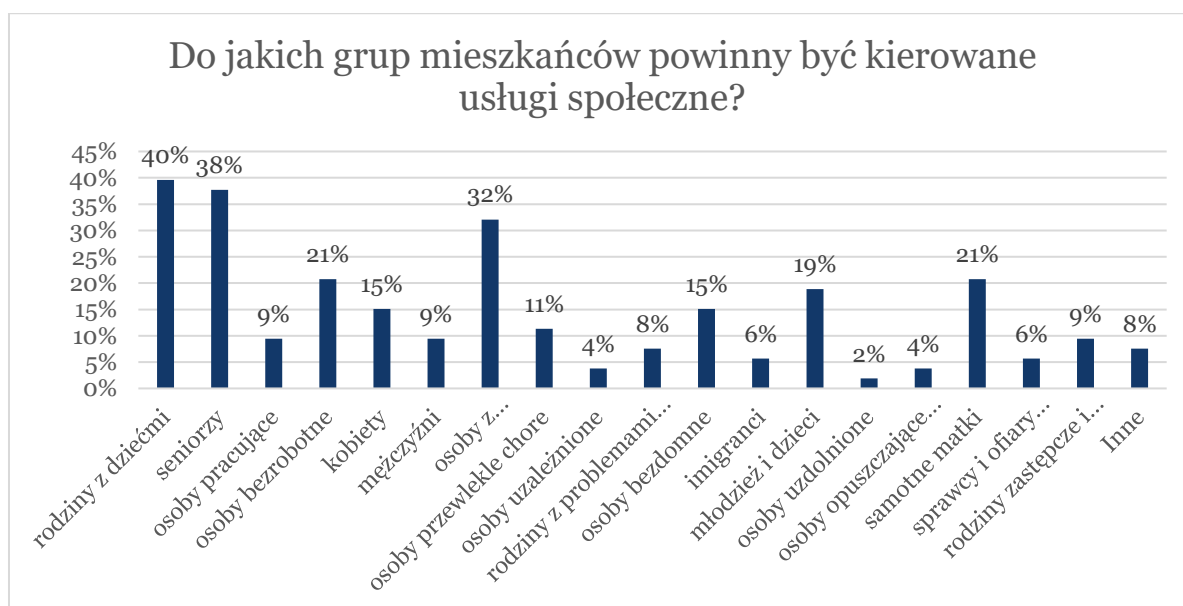
- 1) Rodziny z dziećmi – pojawiały się w bardzo wielu odpowiedziach.
- 2) Seniorzy – często wymieniani jako grupa wymagająca wsparcia.
- 3) Osoby z niepełnosprawnościami – również powtarzający się wątek.
- 4) Samotne matki – kilkanaście wskazań.
- 5) Osoby bezrobotne i bezdomne – zauważane jako grupa potrzebująca pomocy.
- 6) Młodzież i dzieci – część respondentów dostrzega potrzebę kierowania usług także do rówieśników.

7) Imigranci, sprawcy i ofiary przemocy domowej, osoby przewlekle chore pojedyncze wskazania, ale istotne dla pełnego obrazu.

8) „Do wszystkich” – kilka osób uznało, że wsparcie powinno być uniwersalne.

W odpowiedziach najmocniej wybrzmiewają potrzeby rodzin z dziećmi, seniorów i osób z niepełnosprawnościami – to trzy grupy postrzegane jako wymagające największego wsparcia. Młodzież dostrzega też problemy samotnych matek, osób bezrobotnych i bezdomnych – wskazując na obszary ryzyka społecznego w gminie. Jednocześnie część odpowiedzi była inkluzywna („dla wszystkich”), co pokazuje wrażliwość na równość dostępu do usług. Pojawiają się też mniej oczywiste wskazania (imigranci, ofiary przemocy), co może wynikać z rosnącej świadomości problemów społecznych. Młodzież postrzega usługi społeczne jako narzędzie wsparcia przede wszystkim dla rodzin, seniorów i osób z niepełnosprawnościami, ale też dostrzega szersze grupy zagrożone wykluczeniem.

Wyk.18. Do jakich grup mieszkańców powinny być kierowane usługi społeczne?

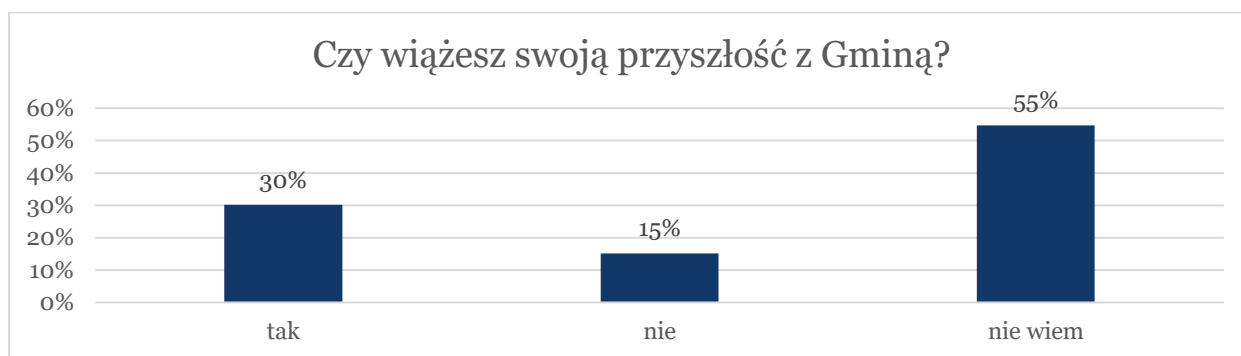

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o swoją przyszłość w Gminie Ponad połowa młodzieży (55%) nie ma zdania – co pokazuje brak sprecyzowanych planów życiowych i niepewność co do przyszłości w gminie. 30% deklaruje, że wiąże przyszłość z gminą – to grupa potencjalnie lojalna wobec miejsca zamieszkania. 15% wprost mówi „nie” – planuje opuścić gminę.

Wynik wskazuje na dużą niepewność i brak stabilnej wizji przyszłości wśród młodych. To sygnał, że gmina powinna aktywnie budować atrakcyjną ofertę rozwojową (praca, edukacja, kultura, sport), aby zatrzymać młodzież.

Wyk. 19. Czy wiążeś swoją przyszłość z Gminą?

Źródło: opracowanie własne

W następnym pytaniu zapytano młodzież co mogłoby zatrzymać ją w Gminie Dobroń? Młodzi wskazali, że:

- 1) Pasje i znajomi (po 28%) – młodzież podkreśla wagę rozwoju osobistego i więzi społecznych.
- 2) Dobra praca (19%) to trzeci najważniejszy czynnik – możliwość zatrzymania młodych w gminie jest ściśle związana z rynkiem pracy.
- 3) Oferta kulturalna i sportowa (11 %) – także ważna, ale mniej istotna niż praca i pasje.
- 4) Jednostkowe odpowiedzi pokazują różne indywidualne spojrzenia (13%).

Najważniejsze wnioski: młodzież pozostanie w gminie, jeśli będzie miała tu możliwość rozwoju zainteresowań, dostęp do dobrej pracy oraz sieć znajomych. Gmina, która chce zatrzymać młodych, powinna inwestować w ofertę kulturalno-sportową i tworzenie miejsc pracy.

Wyk. 20. Co mogłoby zatrzymać Cię w Gminie?

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyły przyczyn wyjazdu z Gminy Dobroń. Młodzież wskazała, że przyczyny migracji młodych to:

- 1) Brak atrakcji i brak perspektyw (łącznie 46%).
- 2) Brak możliwości edukacyjnych (19%) – istotny czynnik, gmina nie zapewnia wystarczających szans na kontynuację nauki.
- 3) Czynnik społeczny („znajomi wyjeżdżają”) – 9% – pokazuje efekt fali migracyjnej.
- 4) Brak pracy (8%) i łatwiejsze życie gdzie indziej (8%) – wskazują na ekonomiczne i praktyczne powody wyjazdów.

Młodzież wyjeżdża głównie dlatego, że nie ma tu atrakcyjnej oferty spędzania czasu, ścieżek edukacyjnych i poczucia perspektyw. To typowy obraz mniejszych gmin – brak szkół średnich, uczelni, miejsc pracy i życia kulturalnego sprawia, że młodzi szukają lepszego startu w większych ośrodkach.

Wyk. 21. „Co Twoim zdaniem wpływa na to, że młodzi ludzie nie chcą mieszkać w Gminie i wyjeżdżają w inne miejsca?”

Źródło: opracowanie własne

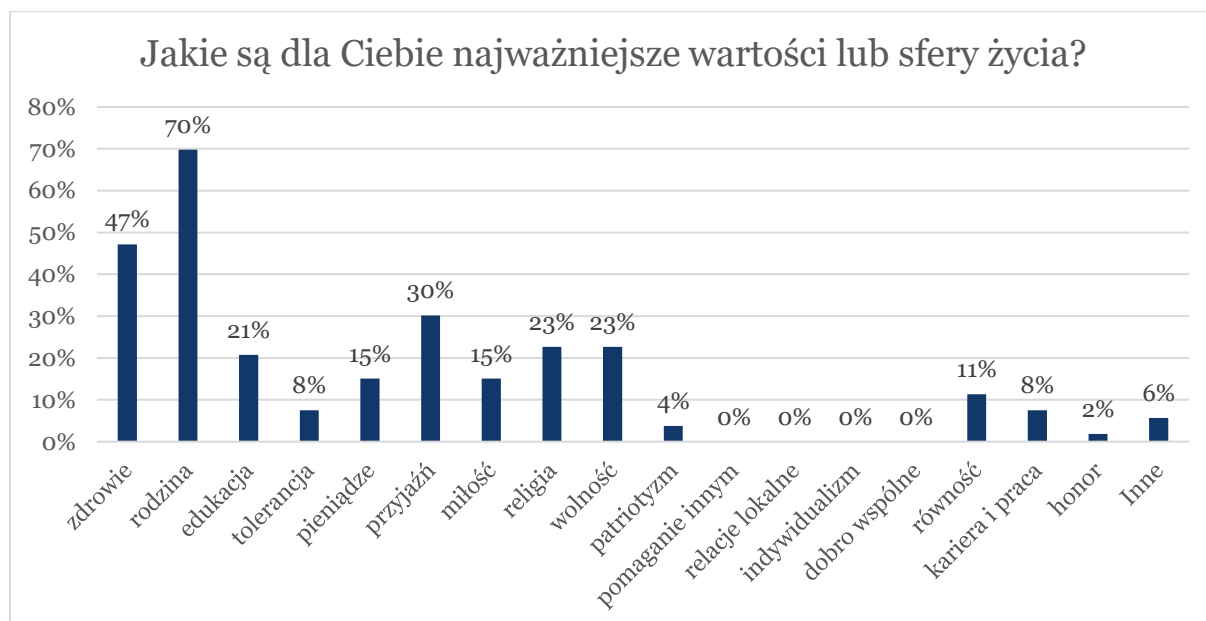
Ostatnie pytanie dotyczyło wartości „Jakie są dla Ciebie najważniejsze wartości lub sfery życia?” Najczęściej wskazywane: rodzina – pojawia się w zdecydowanej większości odpowiedzi, zdrowie – bardzo często wymieniane jako kluczowa wartość, przyjaźń – również jedna z najczęściej wskazywanych sfer, religia / wiara / Bóg – kilka razy pojawiła się jako ważna sfera życia, edukacja i dobre wykształcenie – częste wskazanie, szczególnie w połączeniu z rodziną i zdrowiem, wolność – dla części młodych fundamentalna wartość, miłość – powtarzający się element odpowiedzi,

równość, tolerancja, szacunek – pojedyncze, ale istotne głosy, pieniądze i dobra praca – sporadycznie wymieniane, ale jednak obecne, patriotyzm i tradycja narodowa – jednostkowe wskazanie.

Najmocniej przebijają się rodzina i zdrowie – młodzież traktuje je jako podstawy dobrego życia. Relacje międzyludzkie (przyjaźń, miłość, tolerancja, szacunek) są dla młodych równie ważne jak aspekty materialne. Edukacja i praca również są cenione, choć nie dominują nad wartościami rodzinnymi. Religia zajmuje znaczące, ale nie dominujące miejsce – ważna dla części badanych. Odpowiedzi pokazują, że młodzież z gminy Dobroń kieruje się wartościami uniwersalnymi i tradycyjnymi, ale także wskazuje na potrzebę wolności i równości.

Warto zauważyć, że młodzi w gminie w zdecydowanej większości stawiają na rodzinę, zdrowie i relacje, a dopiero później na pieniądze czy karierę. To wskazuje na stabilne, tradycyjne systemy wartości, które jednocześnie łączą się z potrzebą samorealizacji i wolności.

Wyk. 22. Jakie są dla Ciebie najważniejsze wartości lub sfery życia?

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie:

1. Tożsamość lokalna i satysfakcja z życia. Zdecydowana większość mieszkańców (94%) uważa gminę za dobre miejsce do życia, a 88% wiąże z nią swoją

przyszłość. Oznacza to wysoki poziom przywiązania do miejsca zamieszkania i pozytywny obraz gminy.

2. System wartości. Najważniejsze wartości dla mieszkańców to: rodzina, zdrowie, edukacja, dobro wspólne i pomoc innym. Widać dominację tradycyjnych i wspólnotowych wartości, co ma znaczenie dla planowania polityki społecznej.
3. Kluczowe problemy społeczne. Najczęściej wskazywane problemy gminy to: starzenie się społeczeństwa, niska aktywność obywatelska i brak zaangażowania społecznego, problemy rodzin (brak czasu rodziców, konflikty, słabe więzi, uzależnienia), problemy młodzieży (presja rówieśnicza, wpływ mediów społecznościowych, nuda, zdrowie psychiczne), samotność i brak wsparcia seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.
4. Aktywność obywatelska Poczucie wpływu mieszkańców na sprawy gminy jest bardzo niskie – 71% uważa, że nie ma realnego wpływu. Połowa badanych nie angażowała się w żadne działania lokalne w ciągu ostatniego roku. Główna forma aktywności to udział w zebraniach sołeckich.
5. Usługi społeczne – ocena jakości. Najlepiej oceniane są usługi pomocy społecznej (35% ocen pozytywnych, brak ocen „źle”). Usługi dla osób z niepełnosprawnościami i bezrobotnych oceniane są najslabiej – dominują oceny średnie i negatywne. Usługi zdrowotne i promocja zdrowia oceniane są przeciętnie – część mieszkańców jest zadowolona, ale sporo wskazuje na niedostatki. Widać, że duża grupa mieszkańców nie ma zdania – co świadczy o ograniczonej styczności z usługami.
6. Dostępność usług społecznych Ponad połowa mieszkańców nie korzysta z usług z braku potrzeby. 40% uważa, że oferta usług jest zbyt uboga, a niemal połowa nie wie, gdzie szukać informacji lub czuje się niedoinformowana. Koszty i transport nie są główną barierą, ale 10–17% mieszkańców wskazuje je jako istotne utrudnienia. Widać duży problem z komunikacją i promocją usług społecznych.
7. Potrzeby i oczekiwania Najczęściej zgłaszane potrzeby to: szersza i bardziej dostępna oferta usług społecznych, integracja i aktywizacja mieszkańców,

wsparcie dla rodzin, młodzieży, seniorów i osób z niepełnosprawnościami, profilaktyka zdrowotna i psychologiczna.

Gmina jest postrzegana bardzo pozytywnie jako miejsce do życia, co stanowi duży kapitał społeczny. Mieszkańcy identyfikują się z tradycyjnymi wartościami, co sprzyja budowaniu wspólnoty, ale też wymaga ochrony więzi rodzinnych. Największe wyzwania społeczne to: starzenie się ludności, problemy młodzieży i osłabienie więzi rodzinnych. Niska aktywność społeczna i brak poczucia wpływu na sprawy gminy to poważne bariery rozwoju lokalnej demokracji i partycypacji. Usługi społeczne wymagają wzmocnienia – szczególnie dla osób bezrobotnych i z niepełnosprawnościami. Kluczowym wyzwaniem nie jest koszt czy transport, lecz uboga oferta i słaba informacja o dostępnych usługach. Mieszkańcy oczekują działań integracyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych, które odpowiadają na problemy rodzin, młodzieży i seniorów.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Celem przeprowadzonego badania było zidentyfikowanie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie gminy. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą opracowaniu Programu usług społecznych, określającego usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej.

W oparciu o dokonaną analizę wyników badań zostały sformułowane wnioski z badania wraz z rekomendacjami.

Sytuację społeczną Gminy determinuje szereg czynników demograficznych, społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych, które wpływają na jakość życia jej mieszkańców oraz dostępność usług społecznych.

Przeprowadzona diagnoza społeczna wykazała, że w Gminie Dobroń występują istotne potrzeby w pięciu obszarach kluczowych:

Seniorzy

Proces starzenia się ludności powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi wspierające osoby starsze w codziennym funkcjonowaniu. Potrzebne są przede wszystkim:

- a) usługi opiekuńcze i sąsiedzkie,
- b) rozwój Klubów Seniora oraz miejsc aktywności i integracji społecznej,
- c) wprowadzenie teleopieki i transportu door-to-door,
- d) wsparcie w ramach opieki wytchnieniowej dla opiekunów rodzinnych.

W badaniach seniorzy wskazywali również na potrzebę zwiększenia oferty rekreacyjnej, kulturalnej i prozdrowotnej.

Osoby z niepełnosprawnościami

Diagnoza potwierdziła rosnące potrzeby osób z niepełnosprawnościami w zakresie:

- a) dostępności usług rehabilitacyjnych w środowisku lokalnym,
- b) wsparcia asystenta osobistego,
- c) likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych,
- d) możliwości korzystania z mieszkań wspieranych i treningowych.

Brakuje także szerzej dostępnych programów aktywizacji społecznej i zawodowej.

Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone utratą mieszkania

W Gminie Dobroń zjawisko bezdomności ma charakter marginalny, jednak istnieje ryzyko jego pogłębiania się w sytuacjach kryzysowych (utrata pracy, rozpad rodziny, zadłużenia). Wskazane są:

- a) działania prewencyjne (poradnictwo mieszkaniowe, wsparcie w regulowaniu zadłużeń),
- b) rozwój mieszkań wspieranych i treningowych,
- c) system współpracy międzygminnej i powiatowej w zakresie przeciwdziałania bezdomności.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Coraz większym problemem są zaburzenia zdrowia psychicznego – szczególnie wśród młodzieży, ale także wśród dorosłych. Zgłaszane potrzeby obejmują:

- a) łatwiejszy dostęp do psychologa i terapeuty na poziomie lokalnym,
- b) kontynuacja działalności punktu wsparcia interwencyjno- psychologicznego,
- c) realizację programów profilaktycznych w szkołach,
- d) rozwój współpracy OPS i POZ w zakresie wczesnego reagowania i wsparcia rodzin.

Rodziny, dzieci i młodzież

Rodziny i młodzież wskazywały na niedobór atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego oraz ograniczone wsparcie psychologiczne i wychowawcze. Wskazane są:

- a) rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań,
- b) wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i rodziców,
- c) działania profilaktyczne przeciwdziałające uzależnieniom i przemocy,
- d) rozwój rodzinnej pieczy zastępczej poprzez promocję rodzicielstwa zastępczego na terenie gminy Dobroń.

Podsumowanie

Analiza potrzeb potwierdza, że priorytetem dla Gminy Dobroń jest rozwój usług społecznych świadczonych w miejscu zamieszkania, w sposób zindywidualizowany i elastyczny, odpowiadający na realne problemy mieszkańców. Najważniejsze kierunki to: wsparcie seniorów, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, osób w kryzysie psychicznym oraz działania prewencyjne wobec zagrożenia bezdomnością.

Wnioski syntetyczne

Przeprowadzona diagnoza społeczno-demograficzna, analiza zasobów instytucjonalnych i konsultacje z mieszkańcami wskazują na kilka kluczowych wyzwań dla Gminy Dobroń w perspektywie najbliższych lat:

1. Starzenie się społeczeństwa – dynamiczny wzrost liczby osób starszych i samotnych seniorów rodzi potrzebę rozwoju usług sąsiedzkich, klubów seniora, teleopieki i opieki wytchnieniowej.

2. Problemy zdrowotne mieszkańców – najczęstsze przyczyny zgonów (choroby krążenia i nowotwory) wymagają intensyfikacji działań profilaktycznych i edukacyjnych, a także poprawy dostępu do rehabilitacji.
3. Zdrowie psychiczne – nasilające się problemy psychiczne młodzieży i dorosłych wskazują na konieczność wprowadzenia punktów wsparcia psychologicznego, rozwinięcia profilaktyki w szkołach i lepszej współpracy OPS z systemem ochrony zdrowia.
4. Osoby z niepełnosprawnościami – wymagają systematycznego wsparcia asystenckiego, lokalnej rehabilitacji, likwidacji barier oraz rozwinięcia mieszkań wspieranych.
5. Rodziny i dzieci – potrzebują bogatszej oferty zajęć pozalekcyjnych i integracyjnych, a także specjalistycznego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i działań profilaktycznych.
6. Bezdomność i zagrożenia mieszkaniowe – mimo że zjawisko jest niewielkie, konieczne jest wprowadzenie systemu prewencji, mieszkań treningowych i współpracy międzygminnej, aby ograniczyć ryzyko narastania problemu.
7. Niewystarczająca oferta instytucjonalna i infrastrukturalna – OPS i inne instytucje realizują podstawowe zadania, jednak ich zasoby są ograniczone. Konieczne są inwestycje w infrastrukturę społeczną (świetlice, obiekty sportowe, miejsca integracji).
8. Niska aktywność obywatelska i ograniczona współpraca instytucjonalna – mieszkańcy rzadko uczestniczą w konsultacjach i procesach decyzyjnych, a potencjał NGO nie jest w pełni wykorzystywany.

Podsumowując, rozwój usług społecznych w Gminie Dobroń wymaga:

- a) poszerzenia oferty usług lokalnych,
- b) integracji działań OPS, szkół, placówek zdrowotnych i NGO,
- c) inwestycji w infrastrukturę i kadry,
- d) stworzenia systemu monitoringu i ewaluacji działań,
- e) konsekwentnej realizacji idei deinstytucjonalizacji, zgodnie z wytycznymi krajowymi i regionalnymi.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

